

15. aastapäät.

Fr. H. Kruuzwaldi nim.
Eesti NSV Riiklik
Rasmatükaku

2014 Uffiz nummer 15 kop.

Meie Mats

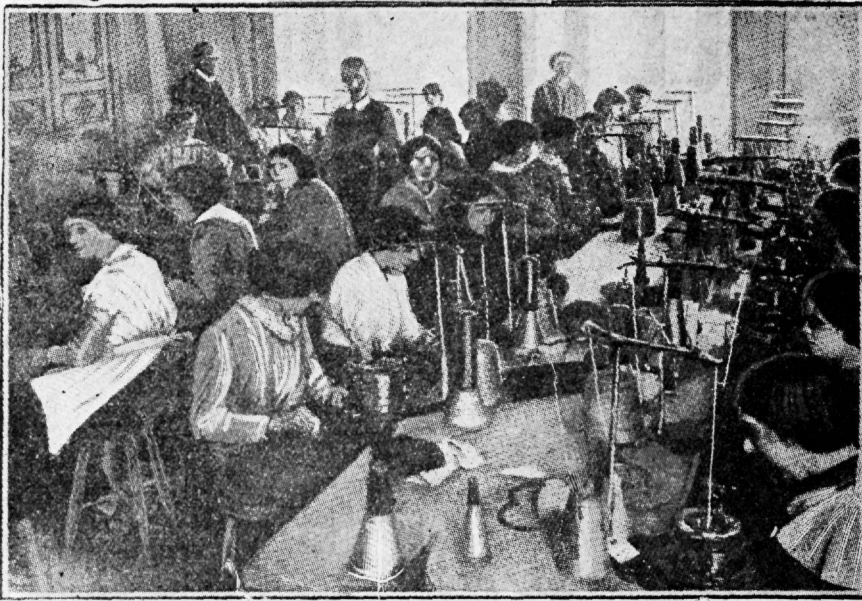
Nr. 104.

Laupäeval, 13. (26.) Augustil 1916.

Nr. 104.

Maafuulajad gaasivastastes näotates.

Raisterahwa tööjõu mobilisatsioon. Inglise õrnem sugu sõjatarbeasju valmistamas.

Mälestused.

Ohtu ämaruses taha
 Waikunud on tuulehood.
 Päite kadund metsa taha;
 Hinges ärkivad imelood:
 Rindu täitwad mälestused
 Dnsjad, armsjad unistused.

Nad mind wiitwad mõttetiwul
 Raagele küll ära siit.
 Wõtwad sülle tuule-tiwul
 Laulawad mul inewiit.
 Noorus-minewiku randa
 Sahtwad nad mind kätel landa.

Seal, kus lepametša salus
 Laulab õõpik, õrnate,
 Järwekehe hõbepinnal
 Ohtul sulpsab kalate.
 Uhu heljub järwe kohal
 Billed taseft nõrgus luhal.

Seal on mälestusi palju
 Lapsepõlwe õnneraalt, —
 Aga aeg kui kõwa talju
 Lahutand nad teadmatalt!
 Sinna mõttes igal tunnil
 Rändan igatsuse sunnil.

Aleks. Timm.

Segewas sõjawäes. 10 — III — 16.

Proua Leeni lahutus.

Ewald G. Seeligeri lõbus roman. (Särg 3.)

Pooltundi hiljem olid nad Alsteripawiljongi täidetud ruumides, kus Fritz osawaste gentlemani-osa etendas. Rahulikkusest hoolimata, mida ta wälispidiselt näitas, istus ta nagu süütel. Warsti soomis ta Thella-tädi lahkumist, et Helenele kõik südamepaalt wälja puistata, kuigi ta selle silmapilgu eest isegi hirmu tundis. Et mõtteid teisale juhtida, lastis ta silmad ringi käia ja nägi punast plekki. Nagu hüpnose all wahtis ta sinna. Helene lastis ka omad silmad sinna lennata ja nägi seal õige toredaste riides ilusat daami.

"Fritz!" fofistas ta, ja puudutas teda põlweft.

"Mis?" unistas see. "Kas ei wõi ma inimest siis silmitse-
 seda?"

Wõõras daam oli tale elawalt Anna Döringit meelde tuletanud.

Thella-tädi silmitses punajuukselise daami ka omalt poolt. Nähtawaste oli sel daamil õige kergemeelsed lõmbed.

"Ja juuksed on wärwitud!" otjastas ta pörutawalt.

"Mis sellest!" kaitses Fritz soojalt. "Reed juuksed on toredad. Ma tunnen nende üle estetlist rõõmu!"

"Sinu armastus punaste juuste wastu on mulle uudiseks!" ütles Helene ja tõmbas kindad kätte.

"Sillo-onu kaswatus!" tähendas tädi pilkawalt.

Sellega oli lõbus meeleolu molas ja Fritz kiirustas lahkuma. Thella-tädi suudles Helenet; Fritzule andis ta ainult sõrmeotsjad ja käis siis tramwaiwagunisse.

Fritz wõttis Helene käe alt kinni, ja waikides sammusid nad kodu poole. Dõ oli pehme, taewas seifid mustad pilwed peaaegu liikumata. Waikus walitses puiestikus. Siin ütles Helene taha:

"Mis sul on, Fritz?"

"Jah, tõepoolest, mul on midagi, Leeni!" puristas Fritz. "Aga ja pead lubama, et ja ärewats ei saa."

"Tunned ja mind siis nii wähe?"

"See küll. Sillo-onu nõudis, et ma enda pean sinust lahutada lastma, muidu jään miljoniteft ilma."

Miitid oli see wäljas! Fritz tõmbas sügawaste hinge kui kergeks sai korraga ta rind!

Helene jäi seisma ja tõmbas kärewarre lahti.

"Wõib juba arwata, kuida ma teda sajatafin!" ütles Fritz. "Mifugune alatus! Aga ta ei annud järele. Nähtawaste wihtab ta siid."

"Jah!" wastas Helene rahulikult. "Seda küll! Seda ma tean."

"Aga miks?" küsis Fritz aimamata. "Teie olite ju esimestel päewadel üksteisega nii head."

"Tema tahtis mind kofida!" ütles Helene lihtsalt. "Kuid ma liikkafin ta kosjad tagasi."

"Helene!" karjatas Fritz nagu pilwist kukkudes. "Ja seda kuulen ma alles täna!"

"Sina pole waremalt küftnud."

"Ja fina liikkafid ta minu pärast tagasi?"

"Ei!" raputas Helene pead. "Seeford mõtleftin ma ainult kunsti peale, mitte sinu peale. Sina ei tarwitse enesele midagi ette kujutada."

"Kikkafid miljonäri tagasi!" ütles Fritz. "Dn see wõimalist? Kas teeb seda mõni naine üleüldse?"

"Mina tegin seda!" wastas Helene mitte ilma uhkufeta.

"Tead, see tuleb mulle ette nagu mõni muinasjutt!" hüüdis Fritz tale. "Põlweft hakkawad wärisema. Tarwis õige istuda."

Nad läftid kitsast sillast üle, kus weike pint oli. Wäte wahe jäi nende wahle.

"Zuimefelaps!" ohkas Fritz. "Kui ma seda oleftin teadnud, siis oleks mul trump käes olnud. Mina pean siis sinust lahkuma, et tema sinu omale saaks."

"Fritz!" naeratas Helene ja wõttis ta käest kinni. "Sina oled parandamata unistaja!"

"Mis pean ma tegema?"

"Mis tarwis on teha. Seda pead ja aga ise teadma."

"Anna ometi nõu! Sina oled ju nii mõiftlik."

"See on ainuke asi, kus ma nõu ei anna," ütles Helene. "Mina ei taha sinul õnneteel ees seista."

"See on lori!" wastas Fritz õige õnnelikult. "Kuid rahast ei wõi ma ka ilma jääda."

"Ei," wastas Helene toonitult. "Seda küll mitte."

„Noh, näed nüüd?“ hakkas Fritz kergemine hingama. „See oli juba mõistlik sõna. Sellega võib asi alata. Nii siis lasen ma enda sinust lahutada. Muidugi, kui sina nõus oled. Jutt on muidugi nii ütelda juridilistust abielust. Meie inimlik vahelord jääb endiseks. Kas saad sest aru?“

Helene ohlas tasakeeli. See kõlas nagu waitne nõusolek.

„Nii siis on asi selge!“ rääkis Fritz julgemalt edasi.

„Kui Tillo-onu oma tahtmise saab, ega ta siis ka kiski ei ole. Selle eest kannan juba mina hoolt. Ja siis elad sa nagu wana Jumala selja taga; niisama mina. Aga truuks pead ja mulle jääma! Siis oled ja minu armuke ja mina sinu oma. See on tore. Mu suu jookseb juba wett, ja Tillo-onu on sees. Seda on ta ka ausaste ära teeninud.“

„Nii siis arwad sa seda!“ ütles Helene üsna pikkamesti ja pigistas silmad kinni.

„Kas võib veel midagi ilusamat olla!“ wastas Fritz waimustatult ja nihkus lähemale. „Sest terve abielu on ju ainult wormiaasi, peasti on armastus. Sellest pead sa aru saama.“

„Minule ei ole ta mitte wormiaasi,“ ütles Helene ja tõusis ruttu üles. „Mina olen lahutusega nõus, aga hoopis teistel põhjustel. Mehega, kes rahatopiku pärast naisest lahkeb, ei maha koos elada. Sellest pead sa aru saama.“

„Aga Leeni!“ kiskus Fritz. „Sa teed ainult nalja!“

„Ei, see on kõige kainem tõesõna,“ rõhutas Helene.

„Need wiis aastat olid eesküts. Ma taotan nad oma mälestusest maha!“

„Dhoo!“ karjus Fritz ja astus Helene teele ette. „Siis parem jätan ma juba päranduse maha!“

„Nüüd on see juba hilja!“ wastas Helene. „Nüüd sain ma sind tundma. Thekla-tädil on õigus. Sina oled oma onu wääriline wennapoeg. Sul on wabadus mind tädi juure tagasi wiia. Muidu lähen üksi!“

Ja ta läks. Fritz istus weel tüki aega, pea norus. Siis jooksis ta Helenele järele.

„Helene!“ löötutas ta.

„Mu herra!“ wastas Helene ja filmitfes teda pealaeft jalatallani. „Ma usun, meil ei ole üksteisele enam midagi ütelda.“

Siis sammus ta waitfelt Helene kõrwal ja kõrwalopsutas ennast mõttes. Helene mõttis trosta. Fritz awas trosta ja nimetas kutsarile uulitsa ning majanumri.

Kübar käes, seisis Fritz trosta juures. Kui see minema wuras, kargas ta trostasse ja tõmbas ukse oma järel kinni.

„So!“ ütles ta rahuldatult. „Mina wiin su Thekla-tädi juure, nagu ise soowisid.“

Helene ei wastanud midagi, waid wahtis wälja läikwale uulitsale. Fritz nihkus ligemale ja katsus lätt tema ümber panna.

„Kui teie ennast mõistlikult üles ei pea, lasen lohe trosta kinni pidada!“ hüüdis Helene wihastelt ja koputas warjuläepidemega estmese atna pihta.

Ei aidanud. Fritz nihkus jälle kaugemale. Ühtsalt hakkasid kiwid kolisema. Fritz wõttis julgust ja julges uueste kallale kipuda. Kuid enne kui ta weel mufu sai rööwida, peatas juba tõld ja kutsar awas ukse.

„See herra tahab wälja astuda,“ ütles Helene jääselt. „Siin on teie majawõti.“

Fritz wõttis wõtme, kergitas kübarat ja wahtis edasiwurawale trostale juhmilt järele.

Tema oli asja hoopis teistiti mõtelnud. Ringwaadates leidis ta enda telegrafikontori eest. Aga telegrammi ei saatnud ta Tillo-onule weel mitte. Sest ta oli tema peale hirmus wihane. Sa katsus et koju

fai, astus särgiwäel peegli ette ja ütles enesele tasakeeli: „Gesel! Heinaööja!“

Siis jäi ta kergema südamega magama.

Ka tädi Thekla seisis umbes samal ajal ööfärgis peegli ees, mõttes Tillo-onu peale ja nimetas teda lojuseks.

Ükki hakkas kell kolisema.

Öökuube ümber wõttes jooksis ta awama.

Wäljas seisis Helene.

„Mu Jumal! Mis on sündinud?“ kiljatas tädi.

„Kõit on ohtas!“ wastas Helene tasa. „Ma lasen ennast lahutada — Tillo-onu nõuab seda.“

„Ja Fritz?“

„Sellega olen ka walmis!“

Thekla-tädi löötutas, näppis ärewuses oma tanupaela, ajas siis enda sirgeteks ja hüüdis wõidurõõmsana:

„Kas ma ei ütelnud? Fritz on Semmelhack ja neist pole keegi midagi wäärt!“

„Oh tädi!“ oigas Helene, langes tädi rinnale ja peitis näo tema õla najale.

„Leeni, ega sa ometi ei nuta?“ küsis tädi imestades.

„Fritz pole ainuüksi piisarat wäärt!“

„Sul on õigus, tädi!“ ohkas ta. „Aga libe on teada, et ma ennast wiis aastat petsin.“

See tädi filitas teda.

„Nüüd pean ma sinu juure jääma,“ ütles Helene häbelikult, „ja sa pead tüdrukut lahti lasema.“

„Laga targemaks!“ trööstis tädi. „Kui mul ka just miljonisi ei ole, meie kolm saame ometi läbi!“

V.

Kui Fritz hommikul sügawa, unenäota uinumise järele ärkas, ajas ta woodis istutite ja mõttes järele. Kõit see kupatus oli tema arust wäga imelik. Ja seda pidi tale just Selene, kõige mõistlikuma naisega, juhtuma. Aga oli olemas punkt, kus naistedki enam ei opanud mõistlikult olla.

Ei olnud kahtlust, ta oli enda õhtul üle trumbata lastnud. Kuid täna tahtis ta kõit oma kawaluse asja korraldamiseks jälle kokku wõtta.

Ruttu tegi ta enesele einet ja ruttas Eimsbütteli poole teele. Kuid seekord tramwaiga.

Ta wajutas õige wiisakalt Thekla-tädi uksekella nupu peale.

Suurtüki laadimisel.

Tüdruk awas. Kuid selle näost nägi ta kohe, et see ta tema wastane oli.

„Saksad on wälja läinud!“ ütles ta ninakalt.

„Nii wara?“ tuli wastu tahtmist Fritz juust, siis pistis ta terve marga ufse wähetl fiske.

„Tanan, herra Semmelhack!“ wastas tüdruk ja lõi tal ufse nina eest kinni.

Nüüd sai Fritz juuda ometi täis. Sihitumalt jooksis ta tänawail ringi. Wististe olid nad kodus. Miks see terve mäis? Ugi oli ju lihtne. Tarwis oli ainult Tillo-onut petta. Kõige pahemal korral oli see ainult hädatatise selle wana põitpea wastu.

Ta sõitis koju ja tahtis Helenele kirjalikult asja selgeks teha. See pidi tale selgeks saama.

Ruttu kugistas ta mõne toiduraasu alla ja asus tööle. Waewalt oli ta kolm rida kirjutanud, kui ufsekell kõlises.

Seal ta on! arwas ta. Helene ei kannatanud seda lihtsalt wälja!

Amades leidis ta Thekla-tädi kosast.

„Ma tulin Helene asjade järele!“ seletas tulija ärilikult ja kõrgilt.

„Neid ma wälja ei anna!“ wastas Fritz Semmelhackide jämedusega ja tahtis uft kinni liitla.

„Eks me saa näha!“ hüüdis tädi, wõitlusewalmilt ja seifisti juba koridoris.

Fritz muutus kohe mahedamaks. Tee Helene juure wiis Thekla-tädi südamest läbi. Kuid see oli kiwist ja rauast kõwem. Ta istus küll sohvale, kuid ei wõtnud mantliti ära. Sgegi kindad jättis ta kätte.

„Aga armas tädi, kas sa siis aru ei saa!“ algas Fritz pikemat juttu.

„Mõistan,“ wastas tädi kähku, „et Helene niifugust inimesest tahab lahti saada, kes tema wääriline ei ole.“

„Sellest pole juttugi,“ ahastas Fritz. „Jutt on Tillo-onu miljonitest.“

„Jutt sellepärast!“ trumpas tädi. „Helene ei taha sinu teel ees olla. Sellest näed et tal selgroogu on.“

„Sellejuures pole ma veel iial kahelnud!“ leppis Fritz ja julges juba loota. „Tema on minuist palju parem ja mõistlikum. Kuid sellepärast ei tarwitse me ju veel lahkuda. On olemas palju õnnelika abielusi, kus naine mehest enam wäart on!“

„Wariser!“ pahandas tädi. „Sina nõuad ju lahutust.“

„Minult wormi pärast.“

„See oleks wesi sinu weskile!“

„Helenele ka,“ jatkas Fritz. „Ma kujutasin tale tulewiku üsna roosilisea ette. Jumala ees jääme itka tokku, ainult inimeste ees oleksime lahutatud. See on selge kui päike!“

„Kui õllesupp,“ jatkas tädi.

„Sa ei taha sellest, paraku, aru saada,“ hüüdis Fritz õnnetult. „Ja mina lootsin jaolt sinu abi peale.“

„Ma ei tea tõeste, mis asi sulle selleks õiguse annab,“ ütles tädi wilult. „Niifuguseid kõlwatuid asju mina ei toeta.“

„See ei olegi ju kõlwatu. Kui onu sureb, astume jälle abielusse.“

„Kui sa seni veel teisi mõtteid pole saanud.“

„Aga, tädi, kas sa mind siis ei usu?“

„Sina oled mees ja pealegi Semmelhack!“

„Seda küll. Suurt lugu ei ole sa minuist iial pidanud, aga ma wannun!“

„Walet!“

„Ma annan kirjalikult sõna!“

„Seda ma tunnen. Sina oled täieste hullaläinud inime!“

Fritz wajus sohvale ja oigas, nagu oleks ta surmani haawatud.

„Ma määrän tale suure kapitali!“ karjatas ta. „Helene peab elama nagu printsess. Minult armastama peab ta mind. Isfand Jumal, kui mõtlen, et ta mõne teisega ühendusesse astub, ma sureksin filmapill. See on ju nii selge. Meie oleme nüüd seaduslikult abielus, siis aga ilma!“

„Ja niifugust juttu julged sa ausale naisterahwale ajada,“ wihastas tädi ja kahmas päewawarju.

„Aga ta on ju minu oma naine!“

„Seda pahem!“

„Sellest ei saa mina enam aru!“ ohlas Fritz tasakesi ja lastis õlad wajuada. „Wististe räägime teine teist keelt, muudu on wõimata, et me üksteist ei mõista. Mina ei tea enesele midagi ette heita, sest minu ettepanek on päris mõistlik.“

„Ohoo!“ pahandas tädi. „Seda nimetad sa mõistlikuks? Sina oletad kõik sellejärele, kas oma hullu onu käest midagi pärid wõi ei.“

„Hull!“

„Muudugi! Sanatoriumis istub ta juba nii kui nii.“

„See on õige ja see on hea. Kas ei saa teda wähest eestkõhtjate alla panna?“

„See meid enam ei huwita! Tee sina, mis ise tahad. Kuid ühtlasi on kindel: niipea kui sa tema miljonid pärid, jääb ta sina lolliks!“

„Aga luba ometi!“ rääkis Fritz haawatuna. „Ja kui ta kõik nõõrid karkwad, minu wiimane sõna on: Mina ütlen enda pühalikult onu pärandusest lahti!“

„Ara ennast waewa!“ tõrjus tädi suurfugusena. „Niifugust ettepanekut ei wõi keegi teha, kui sina eila õhtul Helenele tegid.“

„Hea küll, ma olin joobnud!“

„Sellest ei märganud ma midagi!“ wastas tädi terawalt. „Kui sa wähest punastest juustest purju ei jäänud.“

„Hea küll, ma olin siis loll!“

„Waat! see on õige, ja see on ka üsna hea lahutusepõhjus.“

„Helene tahab mängu siis tõeste nii kaugele ajada?“ hüüdis Fritz jahmatades.

„Tema on tuline tõde taga. Sina oled kaalutud ja kerge leitud. Nüüd aga anna asjad wististe kätte!“

„Ei, ja weel kord ei!“ kisedas Fritz ja kargas piisti.

„Asjad jääwad siia. Nad on minu omad. Õstku uued, kui ta enda abielulistest kohustest wabastab! Nüüd jään mina kindlaks. Eks me näe, kumb kauemine wastu peab. Mina kaeban pahatahtlise lahkumise pärast ja seda weel täna!“

„Sa saad ilmaaegu wihafeks!“ wastas tädi. „Jäta minugipärast hirmsad reformlekid siia — neid ei ole ma iial sallinud. Helene ei tarwitse siin enam Tuhka-Triinu osa etendada. Tema oli minu meehest siin alati nagu liblit tõuguna.“

„Sa!“ hüüdis Fritz meeletult. „Peab wist wälja ronima. Teatrikooli? Mis? Ja serwa lööma! Aga kui mina ta jealt pealt taban! Mõrtsutatööd ma ei tarda, ka kolme-kordset mitte. Kõigepealt petja, siis Helene, siis mina ise. Selle peale olen ma walmis!“

„Wõi nii? Ma arwasin, et pahatahtlise lahkumise pärast kaebad? Ruda riimib see end su armukadedusega tokku?“

„Ta peab jälle siia tagasi tulema!“ kisedas Fritz ja tõmbas käed ruskitsasse. „Kas mõistad, armas tädi, ja eht lahutusegenius! Ma lähen weel hulluks! Roh, ja mees, selle ma tema juurest leian, nummerdagu aegsaste oma fondid ära, et pärast teada oleks, kudas teda puusärki saab panna!“

„Küll ma seda juba teatan!“ ütles tädi ja awas ufse. „Kuid seda ütlen ma weel lõpuks: Sinu küllaskäigud minu juure oleksid asjata. Niifama kirjad. Kõige õigem on, sõida kohe jälle Dusterodesse oma palawaste armastatud onu juure tagasi. Kui mõlemad ju hullufongis istute, tuleme teid waatama!“

Fritz oli atna juure astunud ja trummeldas ruudu peale: „Nii elame, nii elame kui sääsed metja wähel!“

„Helene saadab sulle ka sõrmuse tagasi,“ ütles tädi ja wiskas midagi kõliewat lauale. „Mu ule kõneleb juba adwookat!“

Uks läks kinni ja Fritz lõpetas trummeldamise.

„Nii siis: ots!“ ütles ta ja wiskas oma kui ka Helene sõrmuse laekasse. „Minugi pärast. Küll tale kord kätte makstakse!“

Nüüd alles märkas ta, et nälgjane oli. Ta läks kööki. Sõhjad taldretud ja potid hirtitafid tale wastu. Ta pööras läwel ümber ja pistis käe niifuguse hooga palitu kaeauku, et wooder kattes.

(Särgneb.)

Saaremineid.

Pärismaa.

Otto Höcker.

(Järg 6.)

Aga neiu võttis isa ümber nuuksubes kinni.

„Jätke mind — mina tahan jääda; oma isa seltsis tahan ma elada ja surra!“ nuuksus ta waljuste.

Aga Harland ei jätnud järele.

„Sajata mind pärast, nii palju kui tahad,“ sosistas ta neiuale kõrwa, „aga nüüd pead sa enda päästa lastma — tule!“

„Mina jään isa juure!“ kirjendas neiu veel kord meeleheitlikult.

„Kas tahate ise oma liha ja vere ära tappa?“ kirjendas inshener talunikule suu sisse. „Kas peab see armas laps teie põlpea pärast ära uppuma!“

Ragu unest ärgates wõttis Tom Dugan suuril filmil oma ümber.

„Emily — mu laps — mu kullakene!“ oigas ta.

„Mina jään sinu juure, isa — ja kui me surema peame, siis olgu meie Jumal armuline! Mina sinu juurest ei lahku!“

„Weel läts sekund meeleheitlitsus hingewõitluses mööda. Siis surus Tom Dugan lapse oma rinnale ja tõstis ta üles.“

„Ei, Emily, surema ei pea sa mitte! Kudas wõiksin ma siis ema filmade ette ilmuda — tule!“

Emily kätel, sammus ta läbi wee ukse juure. —

Gordon tahtis rippuwat lampi ära kustutada.

Tom Dugan raputas pead.

„Kui minu õnn juba peab uppuma, siis uppugu ta täie tulega!“ ütles ta tumedalt.

Wiimasena, nutteu tütar ikka veel kätel, lahkus ta majast. Ust ei saanud ta enam kinni panna, sest weel ulatas juba lukust kõrgemale.

Tumedalt ja hirmunud hirnudes hakkasiwad hobused rasket wankert wedama. Kui wanker läbi sulisewa wee hauast mööda läks, tuli wanamehe suust, kes wankri kõrwal käis ja Emilyt ikka veel kätel kandis, tume nuuksumine.

„Ema, ma tulen jälle sinu juure — meie jääme kokku, ema!“ kirjendas ta läbi kõnemürina.

Nüüd mindi mäest üles. Wiimaks ometi jõuti kindlale kõrgusele ja hingeldajad hobused tohtisiwad hinge tõmmata.

Kõue wiha oli lõpenud, ta torm hakkas wähenema. Kuud nende asemel wajasiwad hiiglapilwed sügawale maha ja wihm woolas edasi. Ka rõhuru palawus peatas ja kõnemürina asemel kuuldi alla kaljude peale kukkewa lumewe kohinat ja alt orust lainete lahumist. Weel tõusis ja tõusis — wahetpidamata.

Emily ei püsinud enam wankris, kuhu ta wiimaks oli läinud. Ta hüppas maha ja astus otse kuristikku äärde,

tus Gordon Harland juba enne teda seisid, hobust läelõrwal hoides.

All teretas neid veel ilka lambivalgus. Ükski, milleni wesi juba tõusnud, valgustas ta woogawat, laia merd.

Läbi palkude pilwede hakkas noor päew loitma ja lastis weefügarust veel mustemana ja troostitumana paista.

"Kadunud — koduta!" nuttis Emily.

"Dug seal all ei wõinud igaweste haljendada, tema aeg on ümber!" ütles Gordon tõsijelt. "Aga koduta ei ole ja sellegipärast jäänud, waene, armas Emily. Kas tohin ma edaspidi sulle isamaja ja kodu asemel olla, tohin ma sinu isa poeg olla — kas?"

Kui ta neiu oma rinnale tõmbas, ei pannud see enam wastu. Nuttes lastis ta enda rinnale tõmmata, ja kinnisilmil, nagu ei tahaks ta alt orust paistwat koleduft enam näha, puhkas ta Gordoni rinnal.

Ka Tom Dugan oli hobuse seljast maha hüpanud ja just kiristitu äärde astunud — nagu kord paljude aastate eest, kui ta siitjamaast lohasi oma tõotatud maa peale oli waadanud ja seda teretanud. Seetõttu oli tema noor naine tema kõrwal seisnud, tale õndjalt otja waadanud, alla orgu tähendanud ja ütelnud:

"Seal olgu meie kodu!"

Igawiku jaoks oliwad nad kawatsumi teinud ja ehitanud. Nüüd wankus all nende maja. Wesi õnnistas kiva. Juba ammu oli ta aknaruumid siise rõhunud. Clutuba oli nüüd veel ainult walge plekk. Ja nüüd hakkas ta lamp wõidsema. Wesi tõstis laua, mis seal juba terve inimeseiga seisnud, tema juure üles. Nüüd põrkas laud wastu lampi, see hakkas waaruma. Jtka tõwemine wubises tuli — ja kustus siis äkitselt ära.

Nüüd walitses all orus täis õõ. Seal all suri, mis neile armas olud — nad ei wõinud parata.

Süis tajas alt pragin ja ragin, sellepeale suur weesulin.

Mhastades otjis Tom Dugan paita, kus ta oma naise haua teadis seiswat. Hämaralt waatas ta noor päew orgu. Seal walitses nüüd ühesugune hallus. Kui wahetewahel mõni wahutataw laine kõrgele kargas, oleks peaaegu arwata wõinud, nagu seisaks seal kiwide peal üks walge udulinituga koetud kuju ja lehwitaks.

Tom Dugan wahtis suuril, tarretanud filmil sinna. Tema vähemalt nägi oma äraseletatud naisti läitkiwalges riides hauakirikul seiswat ja tema poole lehwitawat. Läbi segaje widewiku ustus ta nägewat naise nägu ja märkiandwaid käsi.

Kuni weewood ta haua kallal oma häwitusetõõ oliwad teinud ja kiviuhja alt ära õnnistanud. Ja kui nad nüüd laiali kullusiwad ning wahutawasse wette kadusiwad, paistis peaaegu, nagu heljus nende kohal walge, wirwendaw kuju, lehwitaks ja lendaks siis üles põrutatult waatajate poole.

Äkitselt pööras tuul ja puhus wihma waatajatele näkku, nii õrnaste ja pehmeste, nagu oleks ta neid tahtnud tõõsides paitada.

Tom Dugani tugewasti lehasi hoomas wärin läbi, ja ta sirutas käed wälja, nagu oleks ta tahtnud midagi nägemata, mis äkitselt tema kõrwal seisid, teretada.

"Ema — nüüd saan ma sinust aru!" sõistas ta ja waatas nii ijeärasikult kõrwale, nagu näeks ta armurikasti naeratust, mida peale tema keegi teine ei wõinud näha. "Sina ei wiibi mitte enam seal all, ja tulid minu juure ja — jääb minu juure! — Oh, ema, lohijegu nüüd weed! Sina oled minu juures ja jääb minu juure!"

Munit ei pannud ümberringi seisjate pilkusi täheleegi. Kui ta nende poole pööras ja nende poole pead nitutas, oliwad ta filmad selged nagu ilka.

"Edasi!" ütles ta. "Meie oleme jälle kõik koos, keegi ei puudu enam — ja nüüd teed mõõda edasi, kuhu Jumal meid juhatab!"

* * *

Gordon läks laudmajakesesse asuniku juure; seal oli ta nimelt oma perekonnaga pelgupaiga leidnud, niipea kui selgus, et wesi oma töö põhjalikult oli teinud ja oru jäädawalt wee alla pannud.

Kiri käes, astus ta wanamehe ette.

"Jõe on mulle kirjutatud," ütles ta, punastawale Emilyle kõrwalt otja waadates, "tema wiibid nüüd Lues Mexicos, ja tema tõenduse järele on seal wõimalik head maad päris wõileitwa eest osta. Tema tahab nüüd teile ettepaneku teha, et tema juure tuleksite ja sealt maad ostaksite. Mis teie selle kohta arwate?"

Tom Dugan oli wiimastel nädalatel hoopis teiselt inimeselt saanud. Ta oli insenerile oma tüliasjus ehitusefelfiga waba woli andnud ja patutud lahutatusuunma wastu wõtnud, ilma et sõnagi oleks lausunud.

"Igal pool on Jumala maa," seletas ta nüüd, "ja Jõe teab, misjuguft maad meie tarwitame. Nüüd, mil ema jälle meie juures wiibid, lähem ma kas wõi maailma otja. Aga mis peab teist saama, Gordon — ma ei wõi Emilyst lahtuda!"

"Ja ei peagi lahtuma, sest meie jääme kokku!" seletas Gordon naeratades. "Mina palusin enda seltsi teenistustest lahti ja saingi. Suluehitused on juba peaaegu walmis ja näitawad ta, et wett peawad. Mis nüüd veel teha jääb, seda wõib ta mõni teine teha. Lubage, et täieste teie pojaks saan — teie paremaks käeks ühes Billiga töö juures. Maa meelitab ja kutsub mind. Pärast wabaduse maitsemist ei wõi ma enam suurlinna tagasi minna — minu ideal on waba, õnnelik elu Emily kõrwal!"

Tom Dugan pigistas ta kätt tummalt. Nii liigutatud oli ta. Ja kui armastajad üksteise ümber kinni wõtsiwad, nitutas ta ainult pead.

"Ema," sõistas ta wäriwawal häälel, "nüüd on taewas meile ühe uue, armsa poja veel kinkinud. Nüüd lähewad ta meie Emily filmad jälle selgeks — ja homme läheme jälle uut pärismaad otsima, sina ja mina, ühes meie armajate lastega!"

Lõpp.

Saawatud tunnimees.

Mario Korst.

Lai siine mantel kattis Minardot peast kuni jalgadeni, ja otja ette surutud mantlikott kattis teda külma tuule eest, mis Bordalia kiristitu poolt puhus.

Püis õlal, jalutas ta edasi-tagasi oma wahiputka ees. Juba tund aega on ta siin olud.

Õtimeft korda omas elus on Minardo niisuguse ameti peal.

Õõ oli pime ja tuul tõusis ilka kangemaks ja kangemaks, — hakkas lund sadama; warsti oli kõik maa ja mäed walge waidaga kaetud.

Kapral, kes Minardo siia oli toonud, ütles tale, enne kui ära läks:

"Bane hästi tähele, kui keegi Inferno poolt tuleb, siis lasse!"

Ja siis läks kapral ära ja ühes temaga ka tunnimees, kes enne Minardot wahi peal oli.

Lus tunnimees jalutas veel paar korda edasi ja tagasi ja seisatas siis juure männa all, ennast tema najale toetades.

Ümberringi walitses waitus, mida ainult wahetewahel tuule mühin segas. Minardol hakkas igaw. Tale tuli ta kodumajale ja wana ema meelde, kellele ta alles kirjutatud oli, et ta warsti puhkeleaga saab ja kodu sõita wõib. Ja kudas ta teda nüüd ootab, waenefene! Ta wist nuttiski rõõmu pärast, kui kirja kätte sai? Ja oma waimusilma ees nägi Minardo oma ema lahutatut nägu, mis nii sügawate kortsudega kaetud oli.

Noormees pani filmad kinni, ja unistas oma koduminekust. Korraga kostis imelik hääle läbi õõwailuse. Minardi ehmatas, — tegi filmad lahti, — ja alles nüüd märkas ta, et tuul hoopis waitsemaks oli jäänud, ja et tähed juba paistid.

"Ma wist eksisin!" sõnas tunnimees, jättis aga siisti unistamise järele, ja, tugewaste wastu puud toetades, waha teraselt sinna poole, kust see imelik hääle tuli, ja kust poolt, nagu kapral ütles, hädahoitu karta oli.

Sõnate sõjamehelt.

Täna veel wiibin ma kodumaa pinnal
Amsjate omaste seas,
Kodumaa neu poolt õisgi rinnal,
Sammun siin õitsewas eas.

Aga eht homme ju kaugel siit olen
Rändamas tumedat teed,
Peagi wõitluse tules eht põlen,
Õdaga raiun eht teed.

Peagi rinda, mis õis nüüd ehib,
Eht ilustab werine plekk,
Surm mu tohal tiiru eht wehib,
Katab mind mullane tekk.

Katku, ei karda . . . siis rahu saab süda,
Mis tulkub wast petetud;
Siis maapealne wiletsus, maapealne häda
Õn õfjas, õõn lõpetud. —

Et kalmule ükski seal õisi ei lanna,
Õisi, mis armsjad mul siin,
Sest, neiuks, weel mulle õisi anna,
Mis ühtlasi hauasse wiin.

A. L. Parasmaa.

Tegem. sõjam. (garnisonis) 6. juulil. 19'6. a.

Emale.

Oh ema . . . sinu pisarad ja õhted
on alati mu waimus . . . mõtetes
on raskel tunnil sinu sõnad lahted,
mis ütlesid sa mulle lahtudes.

Sa ütlesid: „Mu poeg, sind lapsel rinnal
ma kaswatafin sala soowides,
et truuwiks jäeks sa kallil kodupinnal,
jäeks wendi omadets sõnas-südamas.“

Nüüd lahtud sa — ja lõhemas mul süda,
kuid jälle hüljan sala soowides:
oh astu, poeg, su rasket elu rada
su esiwanemate jälgedes!

Oh emale . . . su soow ei saa sind petma:
kui suren — suren wahwas wõitluses,
jäen elusse — saan jälle terwitama
sind, ema, kodu rõõmu filmawees.

Karl Raafik.

Sõjawäha.

Prantslased kaitsetraawis.

Õäks weel mõni minut mõõda, — ja uueste kuulis
Minardo juba kellegi arglikka sammusi ja õkste sahinat.
Tunnimees wõttis õlalt piissi ja ootas.

Sammu sada temast eemal tuli rõste udu sees inimese
tume kogu nähtawale, kes ettewaatlikult tema poole liikus.

„Kes tuleb?“ hüüdis ta siis.

Wastust ei tulnud.

Minardo sihtis — tõlas pauk, ja tume kogu kukkus lume
peale maha.

Minardo lastis teist korda, sest et äkki paremalpoolt,
sealt, kus metsatukk oli, kellegi sammud ja õkste prõksumine
kõstsid.

Kuid waewalt suutis ta weel pead keerata, kui kange
piisipragin algas, mis wähematki lahtlust ei jätanud, et
austerlased kahelt poolt tema peale tuleandmise õn awanud.
Tugew tõuge wastu jalga rabas Minardo jalgest maha,
kuul õli tal põlwest, konti purustades, läbi läinud.

Tal sai selgeks, et tema jaoks nüüd õõik lõpetatud õn
— filmapilk tulewad austerlased, surmawad ta wõi wõta-
wad wangi.

Sa tegi katset jalule tõusta, kuid see ei läinud õnnels —
haaw walutas õgedalt ja lumi õmberringi õli werest punane.

Õiimast jõudu kõõu wõttes katjus haawatu hüüda,
kuid tema rinnust tuli ainult nõõk õgamine, mille tuule-
hulumine sealfamas lämmatas.

August Reinthal,
Tartust.
Teg. sõjav. autoroodus.

Aleksander Pihlat,
vabast. Wõitlusk.
Tegewas sõjaväes.

Aleksander Märsta,
Põltsamaalt. 4. detš. 1914.
lahingus teadm. kadunud.

Gustaw Hanson,
Wõru kr.
Tegewas sõjaväes.

Aleksei Pruul,
Kurelaarest.
19. mail 1916. langenud.

Sügaw meeleheitmine waldas noort Alpi kätt. Tema waimufilma eest wilksatas wanalese-ema kaju mööda, kes karsitult teda kodu ootas, ja pizarad tungisid filma.

Aga äkki kaswas tema ette weider, kõrge kogu, wõttis tal käest kinni, ja ta kuulis mingisuguseid arusaamataid sõnu, mis aga enestes ähwardust ei sisaldanud.

Hiiglaswuga mees, kes tema kohta kumardas, püüdis temale midagi sõnal seletada, ja Minardo nägi, et selle parem käsi lödwalt rippus, kui piits, ja üleni werine oli. Siis alles mõistis ta, et tema ees sejsama mees oli, keda ta, tunnipeal seistes, enesest pahemalpool märkanud ja keda ta püüsi lastes haawanud.

Kuid mispärast see tundmata mees nüüd pahema käega tema püüsi wõttis ja pahemalepoole, pööstastesse, lastma hakkas, kust austerlaste paugud kostsid? Sellest ei suutnud ta aru saada.

Päris ootamata tõstis hiiglane ta omal õlale peale ja, kallunukkidest warju otsides ning läbi wõsastitu pugedes, rühkis ta oma koormaga itallaste kaewikute poole. Mitmel korral jäi ta peatama, et hinge tagasi tõmmata, sammus aga siis mööda jäekimega ületõmmatud lund edasi, weriseid jälgi järele jättes.

Kümmekond minuti pärast jõudsid nad Alpi kättide salga lähedusesse, kes, esimesi pantusi kuuldes, kaewikutest wälja olid tulnud. Kütid awasid Austria wahisalgale peale tuleandmise ja sundisid selle põgenema. Waenlase plaan, tähhpanemata tunnimise juure hiilata, teda surmata ja siis äkki itallaste kaewikutesse tungida, läks sel kombel luhta, peasjalikut tundmata hiiglaste ootamata wahesegamise tagajärjel.

See tundmata mees oli Wene soldat, kelle austerlased Galitsias wangi wõtnud ja Italia wäerinnale saatnud. Mitu kuud oli ta parajat filmapilku ootanud, et wangist ära põgeneda. Seda juhust tarwitades, et Austria wahisalk õõsel kaewikutest lahkus et itallaste kaewikute peale tungida, pugest ta tähhpanemata teiste seast wälja ja kadus õõpimedusesse.

Saatust juhtis nii, et ta just del-Wasi mäendlwatul oli, kus wahisalk kallaletungimisele walmistas. Italia tunnimise kuuli läbi käest haawatult tormas ta fiiski, oma elu häda-ohu andes, sellele appi ja kandis ta oma õlale kardeta-wast piirkonnast wälja, teades, et austerlased tema wangi wõtsid, kui tema sealt leiaksid.

* * *

Kui Alpi kätt wäljalatfaretti wiidi ja ta puhta, walge woodi peal puhkas, kirjutas halastajade tema etteütlemise järele järgmised read tema wanalese-emale, kaugele mages-tikutülase:

"Kallis ema! Urst ütles, et ma kahe nädala pärast juda löndida wõin, ja siis lastakse mind kodu parandusele.

Ma oleksin täitsa õnnelik, kui mind südametunnistus ei piinaks: Wene soldatil, kes minu elu päästis ja keda ma haawasin, lõigatakse homme käsi maha. Ta puhkab siin-

amas latfaretis minu kõrwal. Ma ei suuda ilma et pizarad filma ei tuleks tema peale waadata, ja mul ei ole ifegi wõimalik temale oma tänu awaldada, sest et wenelased meie keelt ei mõista.

See ärdameelne kangelane waatab kogu aeg minu peale lahke, armsa naeratusega, ja täna hommikul wõttis ta kaelaft wäike waftristitese, andis halastajadele ja näitas märkidega, et minule tahab kinkida. See kingitus liigutas mind nõnda et mul ifegi pizarad filma tulid.

Palweta minu päästja eest, kallis ema! Suudlen Sind südamlukult ja ootan karsitult, mil Sind jälle näha saan.

Sinu poeg Aleksandro Minardo.

Jüri Juhani p. Diideman

(pilt lht. 9)

on pärit Tallinna kreisist, luemõisa wallast, teenistuses esimesest mobilisatsioonist peale, lihtsoldatina, tagawara-wäelisenä.

Esimeses lahingus 17. aug. 1914 kolme waenlast ärahäwitades ja waenlase kuulipildujat ära tuues, sai esimese aumärgi wahwuse eest — 4 järgu püha Georgi auraha.

Esimest kord sai haawatuna R. all, waenlast nende kaitsekraawidest wälja ajades. 5. nov. 1914. a. sai kats raskest kuulihäawa, oli 1 kuu hospidalis. 21. märtsil 1915 hüüdis maatuulajate seas, 42 meest, Karpatides waenlase selja taha ja wõisid 150 alamwäel. ja 6 ohwitseri wangi ja kolm kuulipildujat sõjasaagiks. Sai selle eest 4. järgu Georgi risti wahwuse eest.

7. juulil T. waenlasega kokku põrgates, wõttis 46 alamwäelisi ja ohwitseri wangi ja sai 3. järgu Georgi risti, sai haawatud mõlemist jalast käsigranadiga, jäi aga ritta.

17. juulil 1915 S. waenlase eelwahtisi, 11 alamwäelisi ja üks ohwitser wangi wõttes, sai 3 haawa käsigranatidega, jäi aga ritta, ülendati 2 järgu Georgi ristiga.

22. augustil 1915. a. waenlase bataljoni peale tormi jookses, 59 alamwäelisi ja liht ohwitseri wangi wõttes, 1 kuulipitri sõjasaagiks tuues, sai 1. järgu Georgi risti ja kolm raskest haawa; jäi liimile ilma meeleandistujeta ja lanti laafareti. Sealt sõitis Wenemaale ja oli 3½ kuud raskest haawatuna haige. Tuli poolhaigena tagasi oma jaoskonna maatuulajate komandosje ja ülendati alamlipnikuks.

Meie Matti järgmine (105.) sõjanummer ilmub 20. augustil.

Aleksei Waldt,
Saaremaa.
Edja algusest teg. sõjav.

Jüri Diidemann,
Waata lht. 8.

Eduard Hanson,
Wõru kr.
Tegewas sõjaväes.

Georg Bihlat,
Wõstikut.
Nostwa hospidalis.

Johannes Parmann,
Narwa.
Tegewas sõjaväes.

„Kõit ülesse.“

(Pildike meremeeste elust.)

See sündis juunikuu viimaste päevade sees. Oli laupäev. Teenistusest wabadel laewameestel oli luba antud, oma isikliku töösi lorida seada, nagu saunas käia, juukseid ja habet ajada. Need tööd on nüüd lihtsad ja kerged, aga peale selle leidub veel hull töösi, milledega nii ruttu hakkama ei saa; kõigepealt näit. pesu pesemine. Sellega saab siiski veel ennem hakkama, aga riiete paitamine, see on kõige tülikam ja nõuab kaastegewust sõprade poolt. Siin on juba kohtasi, mis turnipuul ehk rõngaste peal nii puruks on kistud, et enne ei saa hakkama, kui tollipuud ei tarwita. Niisama tülikas on ka triikimine peale pesemist, mis kas külma rauaga ehk jälle niisuguse puurulliga sünnib, millele hambad on sisse lõigatud, et aga kortsusi wähe tafandaks. Peahäda on aga ikka lappimisega, iseäranis minul, nende ridade kirjutajal. Meid oli parajaste kolm meest koos ja pidasime kisedaste nõu, mil wiisil ja kust külje pealt lapp tuleb ajada, kui komando käis „kõit ülesse.“ Selle komando järele peab sõjalaewa peal igaiüks, olgu mis töö tal käsil on, selle pooleli jätma ja ülesse laewatekki jooksuma. Nõnda ka meil kaup katki, ja tormasime üles. Saunast mööda minnes langes pill selle peale, kuida madrused wälguksirusega riideid selga ubiisid, mõned olid endid waewalt saanud märjaks teha soolase weega ja kohe pane riidesse, ilma wastupunnimiseta, sest kõige hiljem minuti aja pärast pead ja ülewal ja omas kohas olema. Üks hingetõmbamine, ja ma olin raudtreppist ülewal. Enne mind ülewal olijad seisis juba wagaste oma kohtadel, ootasid ainult kustu, mis teha tuleb, ja pildusiwad pillkust üle laewa kaugemale merepinna, mis halli aga wäga õrna uduloori kandis, ja kus midagi weepinnal näha oli. Laew muutis järsku kurssi, pööras ennast ninaga mustendawale kogule wastu, sest see arwati weelune paat olewat. Küljega sõitmine niisugusel korral on wäga kardetaw, laewapikkus annal siis hea märgilaua, ja wähe miini kõrwale lastmine ei tähenda sellejuures midagi; ta trehwaiks ikka märki. Kui laew nüüd otse wastu weelalust paati oli pööranud, anti masinatele täiskäik — oodati kotsupõrkamist. Paar minutit oli möödas, kogu ligineb, laenus on kaunis suur, nõnda et kogu waatleja eest wahetewahel ära kaob, mõne sekundi pärast ennast jälle näha annab, kui laeneturjale jõuab. Laew tormab kiirelt edasi. Nüüd on wahet üsna wähe weel. Minut sõidab ta weel selles sihis, siis muudab kurssi mõne kraadiwõrra paremalepoole. Weel mõni minut — ja laewa pahemast küljest ujub uppunud hobuse furnuteha mööda, lainete peal kõitudes. Kõit hingawad wähe kergemalt, kui ära nägid, et nende kartusel polnud õiget põhjust. Käib komando: „Wahist prii olejad alla.“ Peale seda wõib igaiüks oma seisukoha maha jätta ja oma pooleli jäänud töö kallale asuda.

Nüüd aga hakkab igast nurgast õnnistusefõnu waelele signaltshikule kaela sadama, üksteisest targem ja tabawam,

sest tema oli see mees, kes ühe oma sõnaga terwe laewa kihama pani. Signaltshiku kõigeilem tohus seisab nimelt laewa ümbrise wähe mere filmas pidamisest, kas kusagil midagi kahlast näha ei ole, mis wõiks laewal hädaohtu tuua, näit. waenlase laewade suitsupilwet ehk wäikest weeluse paadi periskopi, mille äranägemine wäga hoolsat filma nõuab, ja wähe hooletuma meremehe filma eest täitja nägemataks jääb, liitati siis, kui meri wagane ei ole ja lainete harjad wahu-tawad, ehk kui jälle ilm udupooline on, wõi õhtu ligidal; siis muutub see waenlane weel kümme lorda kardetawamaks. Teda ei juhtu siis ka mitte enam kõige hoolsam waatleja tähele panema. Nagu näete, nõuab see amet kõigeurjemalt oma täitmist, ja üks ainuke wäike efitus ja kõrwaleminel toob laewale hukatusse, waleteadaandmine aga jälle paneb kõit laewa komando ärewusesse, ilmaaegsesse töösse, mis kõige-pahemalt madruste peale mõjub.

Seekord lõppes see wäike wahetuhtumine küll üsna ladusalt, ainult waene signaltshik, kes truult oma kohust täitnud, sai weel paar nädalat tagant järele seltsimeeste käest nohkida.

P. Masfatas.
Tegewas laewawäes.

Kirjanik J. G. Spuhl-Rotalia †.

28. juulil kel 7 õhtul lahkus Wormsi saarel kirjanik ja endine „Majapidaja“ toimetaja J. G. Spuhl-Rotalia pika ja raste haiguse järele siit ilmast. Kirjanik Spuhl-Rotalia on sündinud Väanemaal Ridala kihelkonnas, oli kauemat aega kõstrikts Mäemõisa ja Wormsi Greeka-katoliku usu kogudustes, mis ametis olles ta hoollega kirjanduse alal tegew oli. Tema toimetusel on ilmunud raamatud: „Kodumaa marjad“, „Kodumaa kalad“, „Naisterahwas“, „Taimetoidus teaduse kohtujärele ees“, „Pomologia õpetus“ (mille ilmumine pooleli jäi). Peale selle ilmus lahkunu sulest hull kirjatükk, ta laulust ajalehtedes. Spuhl-Rotalia toimetusel ilmuw „Majapidaja“ oli omal ajal lugupeetud kuukiri. Majapidamise ja aiawilja kohta raamatuid kirjutades, oli lahkunu ise ka tegew ja osaw aiawiljakaswataja, kes Wormsi saare liiwa uhteid juure- ja puuwilju kandma pani.

„Tal. Teat.“

„Seaduse“ kirjastusel ilmunud raamatud

Jõumees. Sarjutused kerge, lestmiste ja suurte raskustega. 40 pildiga. Hind 40 kop. Cesti rahwa hulgaft on mitu maailma jõumeest tõusnud.

Sarjutused on neid selleks teinud, mis nad on, kuna nad enne niisama ehk mõni koguni nõrgemgi oli, kui igapäewased inimesed.

Wõistleja tuleb.

Wäike reis suurel ajal.

Pikka reisi hirmjal sõja ajal on raske ette võtta, ja teevad seda wast ainult ühiskind külmawereksimad, kuid wäiksemaid täitust peab tahes ehl tahtmata nii kui nii tegema, sest elu lähed ju omaoodu ilka edasi, ega kuula palju sõjatärawast. Nii pidin ka mina oma poja kohust täitma ja wana elatanud ema M. saarele waatama minema, nagu seda igal aastal suure heameelega teinud olen. Täna wane reis ei olnud aga enam nii lihtne kui harilikult ja sellepärast katsun korrats ka oma wäikest kätiku kirjeldada, kuna see muidu ehl üleaarne oleks ja wähe huwitats.

„Ära sõida! Jumala pärast, ära sõida!“ keelasiid omak- sed ja tuttawad, kes igasuguste kuulujuttude põhjal wäga erutatud olid, sest M. saarel pidi ju, wähemaste nende ette- kujutuse järel, igal hingelisel nüüd „hing niidiga kaelas rippuma“. — Pommide pillumine pilwedeft olla igapäewane nähtus, meres „ulpida müllajad“, iga reisirjat peetawat teel sada korda kinni, läbiotsimine minna kuni palja ihuni, saarel polla enam wähematki toidupoolist saada, isegi wett ei tohtiwat julguste juua, sest kes teab, mis „põrgulisen“ (see on nüüd saare rahwa poolt meie waenlastele antud au- nimi) sinna salamahti sisse riputanud, — ega ju niisugused auft ega häbist hooli. Kõige rohkem hoiatas mind teinepool, ja temast sain ma ka täieste aru, sest egas need mehed nüüd enam nii hõlpsad saada ole, kui endisel heal ajal. Olgugi mees juba kaunis „täiealine“, aga asjats on ta iltagi, mida hoolega hoida waja, kui hoopis ilma jääda ei taha. Seda meeste wäartuse ümberhindamist tunnen ma hästi, ja ei pannud sellepärast kalli küsijeluu hädalbamist sugugi imeks. Rahustasin teda waest („rõhutud“ wõiks sin tema kohta peaaegu ka juba ütelda, aga jäägu parem tei- jets korrats) nii kui mõistfin ja tähendasin rõhuga, et õige poja kohus elatanud ema wastu nagu kroonu käft on, mida tingimata täita tuleb, kui ka tuld ning tõrwa (pommist ei

tahtnud ma tale meelega meele tuletada, see oleks ju tõffi- sele elule liig lähedal seisnud, kuna aga Sodoma ja Ro- morra lugu muinasajasse kuulub ja igatahes wähem karde- taw on) taewast alla ja otse minu, nimelt just minu kaela- sajats. Sellega olin wastuwaiblemise murdnud ja tõttafin tähtsa ülemuse juure sõiduluba muretsema, kuna eite palufin reisirjotti walmsis panema hakata, ja nimelt aina toiduaineid, et nälgunud M. saare omakstele korratski jälle hulga aja tagant wõimalust anda midagi kõhtu panna. Lubasaamine ülemuse juures edenes hästi, ehl naine küll wist salamahti kodus Jumalat palus ülemuse südant minu wastu sel kor- ral wähemaste kõwats teha. Täewataat aga tunneb asja- lugu igatahes paremine, ega hakka sellepärast iga naife pilli järele tantfima, nagu seda tihtilugu meie maapealiste meeste (isna häbi tõtt tunnistada) juures ette tuleb. Nii palju mõjus aga (see on ainult minu isiklik arwamine) kartliku küsijelu palwe ometi, et mulle lubatäht saarele sõitmisel alles teise päewa õhtul koju kätte saadeti, kuna ma enne seda weel poliitseist ustaruse tunnistuse pidin oma palwe- kirjale juure muretsema. Noh, poliitseimehed on mulle kau- niste tuntud ja sellepärast just palju oodata ei tulnud. Minult seda küsiti korda kolm, et miks ma just nüüd nii sinna kippuda. Täendafin siis ka korda kolm (nagu pähe- õpitud asja), et oma armast, kallist ja wäga elatanud ema näha tahan. Odedest ja teistest sugulastest wäätifin küll ka, aga need olid enam kõrwalised asjad, nii neile kui ka mulle.

Noh, heatene küll, jaan reisirjuba, nagu armjad luge- jad isegi näete, hõlpsaste hakkama, ja nüüd oli peaaft reisi- kott, mis tolerasteks kippus minema, sest igatiis meie pe- rest (pean tähendama, et mul pere sõjaaja kohta ittagi weel liig suur on) tahtis ka weel omalt poolt nagu minu küste midagi kaugelt sugulastele juhupistmisel juure lisada (Jumal sellest aru saab, kust see suur heldus nüüd korraga tuli, kuna meie muidu harilikult rohkem kistsipoolised inimesed oleme). Nii paifus minu reisirpaun õige kõhulats ja kaalus wiimats 52 naela. Mis seal kõit oli, seda jätan targu teatamata, sest ma ei mäleta hästi, mis sel ajal wäljaweda- misel (rastus oli ju üle puuda, sellepärast ei tihta just „wäljawüimiseks“ ütelda) keelatud oli, ja kardan kangeste fiskekukkumist, ehl ma muidu küll just argpiiks ei ole, näitu- jets tontide, kodukäijate ja wõlandubjate wastu.

Reede hommikul olin asjaga nii kaugel, et ära wõifin sõita. Jah, hea on ütelda „sõita“, aga kui jul omal auto ehl hobu puudub, siis on ka sõit nüüdsel kurjal ajal tihti- lugu täbar. Woorimeest polnud kusagilt saada, kuna nad enne lastipool jalus ees olid. Minu wäike tätreke ja kasu- tiitar lastiwad itksteife wõidu mööda linna (wist küll sõrti- des), et korrats sõita saats, aga laste waew oli asjata. Et mitte hiljaks jääda, wõtsime teenijaga pauna wahepuusse ja siis tuhatsnelja jaama poole „kütutama“. Wähetame käfta, ähime — puhime, puhime higi, wahime käftitumalt ringi, kui kusagil mürrinat kuuleme, aga abi ei tule. Ei ma ita- enam „kontat“ pillka, kahjatsen omaš siidames, sest nüüd oleks tee kulda wäart, kuid „konta“ ju sinna jaama ei käigi. Suure rutuga ei tulnud sedagi mulle meelde. Poole tee peal puutus üks patikandja mulle filma ja õnnels waba mehena. Palkafin siis selle armja kalli mehe weerand rubla eest (ei taha just 25 kop, ütelda, mis 5 minuti eest pisut palju näitats olema) omale koormatandjaks, lastin teenija ja kaasajõrkiwad lapsed rahuga koju poole käänata, ning riih- kiffime siis küllamehega teatud teed edasi. Alles wafkalis märkafin, et mu taskufell mind peitnud oli, nii umbes pool tundi, sest aega oli weel küll. Rahjatsesin korrats ka asiata raharaisamist kallil sõja ajal, oleks wõinud ju ise tassida, aga noh, isanda moodi mees, sugu nagu oleks itka häbi ka suure kotiga siidapäewal suures linnas sõrkida, ja tutta- waid on hästi palju. Mütti kergitamise afemel tuli esimefel pooltel teel ainult peaga noogutada, aga jaama lähedal oli pilt hoopis teine: isand astub ees ja paunatandja küürus taga järele, nagu praeguse ilmawaate järele kord ja kohus.

Kui reis alguses liig hästi lähed, siis kardan lõpul äpardusi ja ümberpöörduft, sellepärast olin selle wäike woorimehe wiperufega kaunis rahul ja lootfin, et nüüd kõit hästi lähed. Ja ei wõi nurjeda, reis oli ülepea isna rahuloldaw. Et wagunis esiofta kiftas on ja igasugust

lõhna ninasse tungib, see on ju harilik asi. Kogu sõidu ajal raudteel kuni S. linnani huvitafid mind tats last, kelle emad piibade^{ks} maale sõitfivad, head tuttawad nähti olewat ja kõgu see tee kohwijoomisest, kübarate ümbertegemisest ja kellegist Maifest kõnelesid, kes meest potta, paksuks mitna ja kuhugile ei kõlbada. Täste järele ei wälwanud emad sugugi ja sellepärast jain mahti neid inimesehakatuji wabas olekus silmitseda ja kuulata. Boeglaps oli umbes aastane, tiitarlaps aga arwata pisut noorem (ega neist dieiti tarwapealt aru saagi, ja parem on kui juba maast madalast tiitarlast natute nooremats pidada, sest elus tuleb selle ehtarwamisega nii kui nii tegemist teha). Nii siis waatlesin lapsuteji ja kuulasin nende juttu, selle juures imestades, et neid praegune uus ümbrustond ja sõit wähematti ei erutanud, millest järeldasin, et neil wiist õige tihti mahti on olnud raudsel ruunal ratsutatada.

"Mul on uued tüt-paelad, näe, mamma kinkis!" alustas wäike neiu, poisikelele oma patikeste näidates, mille peale "kawaler" lihtsalt käega löi ja nagu wana mees lausus: "Tühi kõik!" "Selle sinise kleidi õmbles tädi, ma täifin mammaga linnas piitsi ja satfi ostmas, — küll on aga koledad kallid!" — "Tühi kõik!" oli jälle poisikele lühike wastus ja käega läbi õhu löömine, ja nõnda testis jutt wäikeste wahel samal toonil hulk aega edasi. Nagu näha, ahwis wäike mees siin täielikult isa järele, kuna aga tiitarlapsute päris harilikul wiisil oma ehteid näitelawale kanda püüdis, et kaastijutaj leida. — Korraga hüüdis poisike: "Kui suureks laswan, nagu Jooppe, siis wõtan püsi ja lähen Saksa Willemit lastma, — kohe kõhtu lasen! Ja jälle wõtan uue kuuli ja ikka lasen, ja ikka lasen, nii kaua kui sureb. Kust ja Karla tulewad ka ja kõik laseme surnuks, puhas ja kõik!" Nende sõnade juures ajas tulewane kangelane sõjamehe kombel sirgeks, siis sihtis, siis wehtis, siis löstis käe nagu auandmisest kõrw aarde. Waimustus oli suur, kuid kahjuts ainult tal enesel, kuna õrnem pool ükskõiksest molaad pisut torusse ajas ja midagi ei ütelnud. Poisike ei lastnud ennast aga sellest segada, waid kõneles kuni R. jaamani ikka üht ning teist sõja elust, sülitas wahest südamekäiega ja näitas mulle ülepea enneaegu küpselt saanud mehena wälja. Kurwast jõudfin otsufele, et hirmus aeg meie laste peale hirmfaste mõjub ja nende lapselikul meelele kolebat kahju teeb. Kõik nende sõnad, nende teod, nende ümberkäimine teistega, nende soowid ja ihad on nagu mürgitud, ega töota tulewikus midagi head. . . Onneks on weel, et wäike õrnem sugu sellest nagu wähem huvitust tunneb ja nii terwema nahaga peaseb. Lahtudes mõtlesin: "Peaks ma teid, lapsuteji, kümne aasta pärast jälle nägema ja teie waba jutustamist kuulma."

S. linna jõudes jaimie ihe Noarootsi mehiga kokku, ilma suurema waewata woorimehe, kes meid sadamasse sõidutas ja teel madala tassi üle kurtis, millega nüüd tubagi enam wälja ei tulla. "Saksad" wõida küll rohkem maksta ja tema wõtta ka tänuga wastu, ega rohkem ta nõuda ei sohtiwat, sest üks saanud hiljuti kõrwetada. Tats oli 1 rubla (umbes weerandtunni sõitmise eest) ja meie ei soowinud sugugi "head sakfad" olla, waid jaimie taksiga täitfa rahule. Ra woorimees ei siunanud, eht küll ka harilik "tänan wäga" kuuldawale ei tulnud.

Wäike koonulaewa peale astudes waadati kõikide lubatähed hoolega järele ja punkt kell wiis p. l. tosfutas laewuke merele minu kallil saarekele poole. Kolme tunni asemel tuli meil aga nüüd üle wiie tunni sõita, sest jaamawõi peatuskõhti oli mitu, kord kusagil ranna ääres, kord mõne meremürata juures, ihele kirjasi wiies, teisele toidupoolist tuues, kurt mehi peale wõttes eht pealt lastes. Jiegi kuulfa El. kiiise all seifatafime minutit 5—6 ja wahtifime wäikeste laewast nagu kuhugile kõrgele majasse kolmanda korr peale. Päike weeres just alla, kui El. juures kinni peeti, kuna sealt õhtupalwe helinad kõrwu kofisid. Ra meie tahmasime miitsid peosse ja wõtsime waimus sellest osa. Tõeste tore pilt: ilus wäikne ilm, selge sinine taewas on õhtupoolt nagu helepunase näitelinaga kaetud, tulu warju kuldne päewafuningas alles praegu meie kõikide silma all puhtele puges, ja siis see määratu meremürakas siin meie ees test lagebat sinist weewälja oma mitmesaja elanikuga,

Õunat walmistamas.

kes õõd kui päewad walwel seifawad, et kutsumata ja soowimata külalised meile ligineda ei julgeks ega meie rahu rikutada saaks. Ja kõik need elanikud, enamaste ühtetarwarrietes, ihepikkused, ihetoolised, seifawad nüüd kobaras koos, nagu wiinamarjad, et wägewale Soojale ilusa päewa eest kiitust tuua ja rahulikku õõd paluda. Kuulatades kofisid ka kaugevalt samajugused palwehelinad kõrwu, sest meci kubi-fes laewadest ja laewukestest. Minu reifisfelististest nägib mitmed sarnast pilti efmest kord ja ei jõudnud imestust tagasi hoida, et "küll on tore, küll on pühalik!"

Tahatsin mõne kaasõitja kohta ka wäikeste mäktust teha, mida juba ette wabandada palun, kui need realetes mõnele neist silma peakfid puutumata. S. linnast sõitfid meiega ka wiis üsna noort inimest kaasa, tats neiu ja kolm poisikele-õhtu noortmeest, kes kõik kaswatusteadlistel kursustel tänuaw lõpule olid jõudnud. Noori näis wabalt walitud teadufewald hästi huvitama, sest nende jutt keerles aina laste kaswatamise ja koolitamise ümber. Kurjustel saadud juhatusetega selles asjas ei olnud noored inimesed jugugi nõus, sest et need terwe mõistufega kokkukõlas ei seista. Minult teatud põhjusel ei olla nad tahtnud juhatuseteadjale ülemusele sealfamas kohe, nagu kord ja kohus oleks olnud, wastu waidlema hakata, waid mõtelnud: "Räägi aga räägi, wanamees, ega me sinu leiwafanika pärast räägitud ilufate sõnade järele ikka tegema hakfa, waid nii, nagu seda tõsine kaswatusteadus nõuab, kus lapfed kõik iheõiguslisteks peetatse." Pühidalt ütelda, noored kaswatusteadlased tõendafid oma arufaamisega just sedajama, mis wanemadki, kes filmakirjalist teenistust põlgawad ja tõele au julgewad anda. Kahjuks aga kuuleb kooliilemus seda tõde harwa ja tallab ikka tihtilugu ehtirada edasi, ega hooli palju ajajärgu õiglastest nõudmistest, enne kui kusagil kõrgemalt ootamata näpuga näidatasse ja mõnele kohalikele mehikesele nagu kapaga küllma wett kaela kallatasse. Teistest reififatest wõiks weel mulle tuntud postijaama uilema perekonnast paar sõna pajatada. Nastat kolm tagasi olid need kõik eht "Cesti-fakslafed" (ei taha kallist kodumaa põefas-puud kadafast tema nime kirjaste pruukimifega kurwastada) aga nüüd räägitwad päris jorinal Cesti keelt, ifegi "mamma" asemel tarwitafid kõikide kuuldes "ema, ema". Eh, mõtlesin ma, kui praegu üleüldise hingefirjutuse ette wõtaks ja rahwuse järele päriks, küll siis saaks imet kuulda — paari sõja-aasta jookkul olefid tubanded meie hulgaft "kadafatest kuusfedeks" muutunud. Sea seegi, — parem hilja kui ilma. Kell oli just 3/10, kui armsa saare sadamasse jõudfin. Magus tufatus käis ihest läbi, kui hulga aja pärast jälle jala lodepinnale toetafin.

1. Sõit ja kail ifamajasse (õigem oleks sel puhul "emamajasse").

Tahtsin emale ootamata rõõmu teha ja sellepärast ei teatanud ma oma tulemisest kellegile midagi. Usjal oli aga see halb küll, et keegi wastu ei teadnud sõita, nagu wahest

Igasugusest kahlustest kõrgemal.

Proua: „Anna, ma leidsin oma sõrmused teie kohwist.“

Rõõgitiidruk: „Näete nüüd, proua! Ja teie kaebasite ikka, et nad teil kadunud olla.“

ennemalt. Posthobuseid polnud ka võimalik saada, mis mulle aga nüüd sugugi tusta ei teinud, sest sarnasel rasel ajal uhtust mängida oleks inetu ja paneks ehk mõndagi lihtsat-ausfat saareelaniku arvama: „Küll ta (minu nime nimetades) ka wist kufagil kroonu moonamuretsemise wahetaltuses tegew on, lasjeb südaõsjel tellatõlinaaga mööda külatänawaid!“

Minu õnneks juhtusin aga peagi tuntud küllamehega kokku, kes midagi jaama oli toonud ja nüüd tühjalt tagasi sõitis. Palusin ennast ka „otja peale“ wõtta, et wersta 6 hõlpsamine edasi saaks, mida wana Andrus heameelega tegi, olgugi, et siia juure lijas: „Voom pole küll minu päris, aga ega's ta ära wõifi. Peremees on teile ju hästi tuntud, wiin tale teie poolt terwisid ja ütlen, et olete ka oma maad waatama tulnud. Tal saab heameel olema, kui kuuleb, et „saks“ küütjaks saanud. Istuge aga peale! Ma nihutan ennast ettepoole, siis on teil pehmem istuda. Urge kartle: kotis on puhtad põhud, pole kirpu, pole midagi. Istuge aga otja!“

Kuue wersta jooksul kõneles wanamees kord ühest kord teisest asjast, ifegi juure sõja kohutawast mõjust lehttubaka hinna peale, mida nüüd enam piibus ei sünda põletada, waid ainult „lõugas“ pidada; ifegi sülitamisega pidada kofkuhoidlik olema, sest nüüd maksta kõi raha, piibupigi ja -tuht ja puhast. Ka sellest teatas lõbus küütimees, et ta mind suure rõõmuga weab, sellega nagu wana wõlga tajudes. Ma usaldanud tale kord Tallinnas kolm rubla puhast raha wõlgu ja see peastnud teda nagu surma suust. Nüüd olla ta „järje peal“ mees ja wõida minule anda, kui „saksad soowiwad“.

Tänastin lahke soowi eest, ulatastin wanakesele linnajaia (leht-tubakas oleks küll sedaford nüüd kohasem olnud, aga kust seda praegu wõtta) ja lahkusin teekäänatul, totifest kaenlasje kahmates, sest häbi oli hakata talumehe nähes seda õlale upitama, mis ju, nagu seda linnaisandab ife wõga hästi teadwad, sugugi nii kergeste ei lähe.

2. Üksinda metsas.

Waewalt jõudsin wanamehe filmist pöõsaste wahela (suure maantee pealt kääneb küladewahetee otse lehtpuu metsast läbi minu sünnipaiga poole), kui koti maha panin, et piust hinge tõmmata. Siis otjifin tubli teiba, wõtsin kandama õlale, ja küürutades edasi rühlina. Peagi tilkus otjaefine ja tuletas mulle meelde: „Polehigi sees pead sa oma leiba sööma.“ Rõõht oligi hästi tühi, sest laewa-lael ei usaldanud peale hakata — kõiit nagu wahstifid siis su suu peale, nii et sõõgisti õiget maiku ei saanud. Kaugemale metia jõudes leidfin tuttawa lagendiku (lagedama toha) kiwiga. Siia jäin peatama. Kott tulkus nagu ifeenefest kiwile, ja nüüd algas see õõ-sõõt, mis küll wist mulle surmani meelde jääb. Piiblis (wõi oli see mõnes teises pühas raamatus?) on õeldud: „Ei ole hea, et inimene üffi, ma tahan temale selfsilise saata“ (umbes sellemõtteline ütels seifab seal), aga mina waidlen nüüd wastu ja tunnistan ainult selle wanafõna maksuats: „Üffi on hea süüa, kahetefi hea magada.“ Otse pühalik tunne kääitis rinda (toit polnud weel kõhtu täita jõudnud), kui ajalehe kiwi peale linats alla laotafin, senna kotti teemooa peale ladufin ja suure ifuga söõma hakkafin. Kõiit mu ümbrus oli wait ning watta, ei ühtegi kodufaijat ega tont, ei koera haukumist ega tuke laulu (sell oli alles 1/212), ei inimese ega hingelise häält, ainult kufagilt kaugekt kostis üffikute konnade kroomumine. Põõsifese põlwes kartfin ma seda metsa, sest eided (wahest ka taadid) kõnelesid temaft igafugu jutte, aga nüüd oli ta mulle nii kobune ja üliarmas, kui lapsel ema rinnal wiibimine, kus ja ühtegi kurjust ei kardata, ühtegi õnnetust ei oota, sest kindlus on seks liiga kindel. Kuid ootamata tulid ometegi kaugekalt sammud kuuldawale. Keegi lähenes, ja koguni weel faks kogu, ifis suurem, teine wõhem. Korraga jäiwad ka nemad seifatema, sest midagi tuli neile samati ootamata. Mina kõhatafin, et enefest elumarki anda ja neid nagu edasi astumisele julgustada, sest muudu, Sumal hoidtu õnnetuse eest, oleksid nad mind wõinud waimuks pidada, kiwiga wifata ehk piõsfiga lasta (sarnane rumal mõte lendas mul siis peast läbi). Ja mul oli õigus, sest mehed (wist hiljaks randa wiibinud kala-mehed lähemast külast) astufid jälle edasi, kuid „tere õhtust“ ja „jätku leiwale“ nad mulle ei ütelnud, nagu seda wiifafad saare-elanikud alati teewad. Ainult eemalt kuulfin nende suust weel üffikuid sõnu; — õhwitser, teeb kaarti, salakuulaja, kurat. — Teifsel päewal räägiti külas õõsifest Saksja salakuulajast pikemalt ja mehed tahtnud juba ülemusele asjalugu teatama minna; kui keegi aga minu kojutulekust kuulda saanud, siis olnud lugu korraga selge ja mehed naernud ifegi oma arwamiste üle ja lisanud heameelega juure: „Tõnu Sumalale, et meil nüüd piõsifkandmise luba pole, muudu olekfime oma mehe Saksja salakuulaja pähe maha kõmmutanud!“

Õnneks ei olnud mehed fiiski aru saanud, et ma metas õhtu-oodet wõtsin, sest muudu oleks wõinud jutt laialt laguneda, et ma alatafa sõõn (suure sõõdiku nimi ei meeldi mulle sugugi.) (Tõrgneb.)

Seda ja teift sõjapäewilt.

Erappoletustest riikidest kirjutatakse, et Saksamaal praegu kasfi- ja koeraliha, waresid ja põõdhiira toiduks tarwitatakse.

Mis aga tuleb edaspidi, kui selgub, et ka kõiit põõdhiirid arafõõdud on?

Rõndeldatakse, et kui keegi fakslane selle küsimusega nõnda nimetatud toiduasjanduse diktatori poole põõranud, siis see — ilma kohmetusesse sattumata — koftnud:

„Kui lugu nii kaugele läheb, siis annan ma oma wõlitufed Wolffi agenturife ja tema hakkab rahwast meie wahwa kindralstaabi „partibega“ toitma. Sellel alal ei lõpe meie tagawarad kunagi.“

* * *

*) „Pardifis“ nimetatatakse kuifafud sõõnumit (õõmõõnum). Wolffi agentur — Saksamaa ametlik telegrafi agentur.

Naha puudusel müüdatse Saksamaal riidest walmistatud ja wahartidega kaetud saapaid, wastutuslega ainult kuue nädala peale.

Ruid, kuulu järele, ei leidwat need saapad ostjaid.

Seletatakse seda sellega, et keegi kuulujutu wälja lastnud, nagu wastutaks nende saabaste eest riigikantsler Bethman-Hollweg ise.

Ja kuigi sakslased ammu aru on saanud, et nende kantsler kinslepp on, ei usu nad teda siiski.

Sedasi on tale ka waja; liia's juba luistas.

* * *

„Olete rahul jalandude taksiga?“

„Mitte just üsna.“

„Wajanduslistel põhjustel? Veiate ta liiga kalliks olewat?“

„Taksis on öeldud: „suur lapp — 75 kop., wäike lapp — 25 kop.“ Aga joonistust ega mõtet ei ole juure lisatud, ja nüüd ei tea, misjuguft suureks ja misjuguft wäikeseks lappiks pidada.“

„Jällegi adwokatidele teenistus. Kuni nad asja senatini wiivad, käime meie ilma jalawarjudega, nemad aga hakkawad untes lastnahka saabastes uhtustama. Sest ühele on tats — emats, teisele — wõerasemats.“

* * *

Restoranis.

„Kuulete, tahate head äri teha, ah?“

„Aga miks mitte? Iga kurralik inimene peab head äri tegema, kui ta mitte orjats loodud ei ole, kes ennast igaiühest pügada lasseb.“

„Noh, ma ju soowitan teile niisugust äri, et päris küb. Olete nõus?“

„Ma ei ütle weel „ja“, sest et ma ka „ei“ wõin ütelda. Misjuguine äri see on?“

„Otsse haruldane äri. Tehke kõik oma kõrwaluugid lahti ja kuulge. Teie annate mulle kogu 100 rubla ja mina teile oma diguse Inglise pangast 10.000 sterlingnaela saada, mis praeguse kurfi järele ligi 150.000 rubla wälja teeb. Kas ei ole see äri wõi mis?“

„Kuulge, Raut, kas olen mina — jabur, wõi olete teie — nõrgameelne. Kust on teil need sterlingid?“

„Sa küsib weel: „kust?“ Lugege telegrammi: „Inglise walitus pakub igaiühele 10 tuhat naelsterlingit, kes Riiksheri (Ritheneri) surmteha wles leiab.“ Igaühele, tähendab ka mulle.“

„Ja teie leidsite ta?“

„Mis tähendab: „leidsin?“ Ma ei ole teda otsinudki, sest et aega ei armasta raisjata. Undke sada rubla ja wõtke see asi oma peale. Teenite hästi. Kas läheb?“

„Läheb, aga teistest otsast. Sähke kolm rubla ja katuge, et siit jalamaid kaotel!“

„Mispärast?“

„Sellepärast, et kui teie ei kao, tõmban ma teil üle näo, ja see wõib mul rublat kümme maksma minna. Tähendab, ma teenin teie pealt juba seitse rubla . . .“

* * *

Üleilma kuuljal kalifil Harun-al-Rashidil, tarkuse ja digluse eestlul, oli wiifits ennast waešemehel wiifi riidesse panna ja sel kombel saatuse poolt tema walituse alla usaldatud riigi rahwa seas ringi rännata, et tundmatana tõde kuulda.

Kurjad keeled teawad kõnelda, et ka ühel meie kodumaa wõimumeestest tuju tulnud ennast masteerida.

Lihtsad riided seljas, astunud ta puudetshekkide ootajate sabasse.

Ruid puud ei saanud.

Tõudis aga otjusele, et terwed salgad ninamehi ja sabarakkusi „tutwuse poolest“ kuivi ja häid puud odawa hinnaga saawad, mille peale kõigile teistele, kes sabas seisawad, umbes nõnda üteldakse:

„Kasige wälja, lollid! Puud on sedakorda kõik otsas.“

Armujutt Nõmme metsas.

Meie: „Ja millal ma siis sinu käest, armas Oskar, kihlasõrmuse saan?“

Peie: „Riipea kui ma ta oma wana pruudi käest tagasi saan.“

„Iga, mis tegid fina?“

„Iga, mis tegid fina suure sõja ajal?“

Arimees, kelle poole selle küsimusega pööratud, waatas lustilikult poja otja.

„Terane pois!“ mõtles ta uhtusega: „päris minusse!“

„Ja mängis uuriketiga, silis poisil pead ja kõneles mõjumehe iseteadwusega.“

„Mis ma tegin suure sõja ajal? Käed süles, wennate ei istunud. Tühjalt aega ei raisanud. Lulli ei löönud. Etimefets . . .“

„Ja pigistas pahema käe sõrme kõweraks.“

„Etimefets, ostsin juhtu üles . . . Sõja algul oli see. Palju oli siis juhtu, ise kippus käte wahel . . . Ma ostfingi üles. Sulle ju meeldib meie maja Sergijewstaja peal? Sa on peaaegu juhtu . . . Teifets . . .“

Arimees pigistas teise sõrme kõweraks.

„Teifets, ma ostfin jahu üles. Igalpool oli jahu. Ruhu aga waatad — jahu. Wäljawedu ei olnud, jahu aga ilma wäljaweota — polegi jahu, lihtsalt wäärtusetu kaup. Ja ma ostfin jahu üles. Hästi müüsin pärast ära. Meie juwemaja Italias mäletad? Meri. Päiteft kui palju tahad. Wpelsinid. Lilled. Tead, millest see juwemaja on ehitatud? Jahudeft! He-he! Eks ole ilufaste öeldud? Selle, mis jahude pealt teenisin, panin maja sisse . . . Kolmandaks . . .“

„Pahemal käel pigistati kolmas lihaw sõrm kõweraks.“

„Kolmandaks . . . Ma ostfin kõik, mis aga müüa oli. Budukaupa, riidet, saapaid, tarwilisi inimesi. Kõik ostfin üles. Ja, nagu näd . . .“

„Ja naeratas enesega rahul olles.“

„Nagu näed, ei istunud ma, käed süles. Ma tegin, mis wõifin . . .“

„Kas isa wastus poega rahustab, on raske ütelda.“

Wist kiil eht . . . rahustab. Ega asjata öelda, et ega tänd käbist, wõi kudas see oli . . .“

„Iga! Mis tegid fina suure sõja ajal?“ küsis „patrioti“ (ifamaa-amastaja) käest poeg mitme aasta pärast.

„Mina sõja ajal . . .“

„Patriot“ lööb omal ruskaga wastu rinda ja hüüab:

Üks naht kahe härja seljast.

„Kui imeilusast nahast teie kätsoendaja on! Ütelge, Alma, misfuguse elaja seljast see naht tõmmatud on?“
„Oh, see ei ole mitte ühe, vaid kahe seljast: mehe ja . . . tema ülemuse seljast!“

„Ma karjusin walgemine kõigest, et waja on sõda lõpuni pidada. Sel hirmsal ajal, kus weri jõgedena lahinguwäljal woolas . . .“

„Sa olid wäerinnal?“

„Wäerinnal . . . Mis jaoks wäerinnal? . . . Mina muretsesin oma eest niisama. Mis sõjamees ma oleksin olnud? Peale selle oli waja teid inimesteks kaswatada. Sina olid wälle. Sinu õed olid hoopis tillutefed. Kudas teid maha jätta?“

„Mis sa siis tegid?“

„Ma seisin sõfertiigis walwel. Sõditsin muulaste wäewalla wastu. Kõltsin „õiglust“. Kutsusin inimesi üles ohwerdama.“

„Aga kas ise ohwerdasid?“

„Mina? . . . Misfugune õigus oli mul teid riisuda . . . Mul oli ju waja teid kaswatada. Pidin perekonna peale mõtlema. Tead ise, kui kallis õil sel ajal oli . . .“

„Tuleb nii wälja: sina karjusid, et waja on lõpuni sõdida, aga ise ei sõdinud. Karjusid, et waja on raha ohwerdada, aga ise ei ohwerdanud.“

„Mõnda, pojute, nõnda.“ Sa tead ju, et ma parempoolne, et ma „patriot“ olen. Ja meie progamm on sulle ju tuttav.“

Kas poega tema isa, „patrioti“, wastus rahuldab, on teadmata.

Wist ehk . . . rahuldab.

Sest anijalgades „patrioti“ poeg on ju ka „patriot“ anijalgades (jutumärkide wahel). D. L. d' Dr.

Lihapaastu ajal

on perenaistele kõigeparemaks nõuandjaks

Dr. med. Sindhede

Cestujulik kokaraamat.

Sind 70 kop.

Saada igast raamatukauplusest. Pealadu „Teaduse“ raamatukaupluses, Tallinnas, Kõutli ja Harju uul. nurgal nr. 46/15. Sisikõik Kõutli uul. Tellimise aadress: Ревель „Тeadуcъ“

„Neptuni“ hirmus sõit.

30. märtsil 1880 sõitis aurulaew „Neptun“ Liverpooli sadamast, et juuremat kogu rööwloomi Amerika loomaaedade jaoks New-Yorki wiia. Kaubalaewa eellael oli terwelt kuus lõwi, kaks tiigrit, kolm leopardi, seitse häänet, kolm elewanti ja hull wähemaid kist aid. Loomade toitmiseks wõeti mitu hobust kaasa, et neid teel ära tappa. Laew oli kellegi James Robinsoni oma, kes wiimane kõige hullumate juhustestijate liiki kuuldis. Kord oli laewal õige lodew, nagu pärast Liverpooli merekohtu ees wälja tuli. Wahid olid õige harwa wäljas, sest laewa 14 mehest oli juurem osa pea ifka jooanud. Kõige kainemad olid loomawahid, kes Liverpoolist olid kaasa wõetud, ja kes wanemate meestena oma kohusi hästi täitsid ning igast müraft laewal eemale hoidusid.

12. aprillil algas juurem udu, ja nagu kapteni märkuftest laewaraamatus näha, kestis see 4 päewa. Et midagi näha ei olnud, ei teadnud keegi, kus laew wiibis. Sellegipärast ei tulnud kellegile ohwitserile meele laewa kiiruft wähen-dada wõi enam wahte wälja panna. See olets tingimata pidanud sündima, sest laew liugles juft selles ookeani osas, kus iseäranis lewadisel ajal hädaohlik on sõita — jääwägede pärast.

Neil päewil, mil ainult udu ja kurisew weji laewa ümb-ritsefid, katsus end laewa meeskond tubliste wiina läbi wai-mustada, et kergemine ühetooniufest üle pääseda.

16. aprillil jookkis „Neptun“ kahe jäämäe wahelt läbi; jäämägesi muidugi näha ei wõidud, kuid nende olemasolust teatas temperatura äkiline langemine. Kuid ka see sünd-mus ei toonud meeskonnale mõdistust pähe. Wähemal wõi oli üks loomawahidest oma magadiskoiftast lahtunud, sest kistjad tegid laialt müra. Waht pani tähele, et temperatuur tubliste oli langenud. Pealegi kuulis ta enese ees murdu-wate lainete kohinat. Ettewaatuse pärast tahtis ta oma tähel-panekust wahtidele teatada, sest oma endistest reifidest teadis ta, mis tähendus neil tähelpanekutel wõdis olla. Täüri-ratta juures, madalal komandosillal, sirutas end unine meremees ja wastas wihafelt, et see loomawahji asi ei olla.

Umhes weerandtundi hiljem — waht oli ju jälle oma kajutis — kostis hirmus lära, millele mitmekordne murdu-mine ja pragifemine järgnes, nii et laewakere aina wäri-fes. Kõil jookkis ehmatanult laele, sest igauks kartis, et „Neptun“ lähemal minutil põhja wajub.

Et hommik waewalt koiwma hakkas, ja walitsew udu pimeduse weel läbipaistmatumaks tegi, oli üleüldine hirm weelgi suurem. Lagi oli täis keppe, tokke ja purjeosafi, kust läbi kõi omale teed tegid. Ka mõlemad mastid olid mur-dunud — „Neptunil“ oli peale aurulaewa sisepeade weel oma purjelaewa sisepeade; niuud wedelesid mastid laewalael.

Kui inimesed weel poolpööraselt ümber jookkis, ja keegi päästepaati-de lahitegemisega tahtis peale hakata, kolas hüüdi: „Loomad on lahti!“ Ja tõeste nähti eellael üffikute mastiofade wahel siin ja seal mõnda liikumat kogu. Juba tahtsid mõned madrused, kel karkwestid ümber olid, wette hüüata, et seega kahelordseft ohust pääseda, kuid kapten juu-tis neid weel tagasi hoida. Sest et „Neptun“ pärast kokku-põrget täitsa rahulikult seisma jäi, arwas kapten, et laew jäämäe otfa on jooksnud, ja et seega kõi hädaohit mõõdas on.

Niuid jookkis terve meeskond suure kiirusega tahalaele ja rattas kapteni kajuti, mille aknad ja ukfed ruttu kinni löödi.

Päewa tulekuga nähti, et Robinsonil õigus oli. „Neptun“ seisfs kindlalt ja liikumata. La oli weel all oewa jäämäe otfa sattunud. Ifka enam ja enam selginewa walguse juures wõis laewa peal juhtunud õnnetuft paremine tähele panna. Romandosild ja reelingi üks osa olid puru, niisama ka juu-remjagu loomapuureidest, sest nende elanikkudeft kolafid kolm lõwi, üks tiiger ja kolm leopardi mõõda laewalage ringi.

Weel samal päewal tegid loomawahid ja mõned julged madrused katset, loomi jällegi puuri ajada. Sels otstarbeks said nad rewolwrid ja pilad lepid, mille otfade ümber tõwa-rättid olid mässtitud. Stepid süüdati põlema, ja nende lihtfate, esialgsete abinõudega taheti loomad puuri heidutada. Kuid sellegipärast läts katse täitsa nurja, ta maksis ainult ühe madruse elu. See oli liig ette läinud, talle oli lõwi kallale karanud ja ta maha murdnud, enne kui keegi talle suutis

appi tõtata. Ta hädakisa pani teised wabiseema, nii et enam teegi teist torda katset ei tahtnud ette wõtta. Meeskond istus kapteni mõlemas elutoas, millest ainult üks uks laewalaale wiis, ja pea wangis, sest söögipooline oli eellael, seal, kus rööwloomadel waba woli oli.

Kolme päewa pärast — wahpeal olid mehed rööwloomade peale jahti sõna tõsises mõttes pidanud, mis aga täitja tagajärjetaks jäi — kihutas neid nälg ja janu katse kordamiseks. Kirvestega taoti kajatipõrandasse auk, nii et inimesed wabalt laubaruumi wõisid pugeda; sealt aga läks tee eellaele. Kolm wahti läksid — jällegi revolwrid ja londiid käes — teele. Tagasi jääjad ootasid terwelt pooltundi. Siis kostis paugub, meisit kisa ja warsti ronisid tats wahti lahwatanult august wälja. Kolmandale oli tiiger kallale tormanud ja ta ära weristanud. Loomad ei walitfenud mitte ainult eellael, waid ka terwes eelmises laewas, kuhu nad arwatawaste läbi mõne purustatud luugi olid pääsenud.

Jällegi oli üks päew mööda läinud. Seal tundis meeskond suitsu, ja juba kuuendama päewa hommikul tõusid eellaelt suitkupilwed taewa poole. Tiigri poolt puruks kistud wahti tõrwalont oli laewa põlema süüdanud.

Kuuendama päewa lõuna ajal oli suitsu ju nii kange, et loomad kõik tahalaale põgenesid, kus siamaani weel õhtu oli. Nälgane ja janu meeskond awas suurema lastmise hirmsate tasside peale, kuid pea ilma tagajärgedeta, sest revolwritel oli liig wäike jõud. Minult üks asi läks hästi: metsloomad põgenesid aegamööda jäämäele, sealjuures masti, mis põigiti laewalt jäämäeni ulatas, fillana tarwitades. Sellegi pärast tulid inimesed alles seitsmenda päewa hommikul oma wangitojast wälja.

Wahpeal oli tuli jõudsalt edenenu, nii et laewa eelmine osa tulemeres seisis. Puurides wiibivate loomade hädakisa oli hirmus. Kuid teegi ei wõinud aidata, oli ju meeskond niisama hirmsas seisukorras. „Neptunil“ ähwardas neid põlemisjurm, jäämäel aga surm kiskjate läbi, kes wiimased laewast kaugele ei läinud.

Lõpuks ometi, lõuna ajal, pandi läänepoolsel filmapiiril suurema laewa kogu tähele, mis nagu pärast selgus, oma jõudusihiti oli muutnud, niipea kui ta „Neptuni“ suurt tulejamma oli filmanud. See oli abi wiimajel filmapiilgul. „Kanada“ wõttis nälgunud laewamehed peale ja wiis nad New-Yorki. Põlewa „Neptuni“ ja kiskjad jäämäel jätsid nad oma enese saatuse hooletaks.

Nädal hiljem puutus see jäämägi Inglise aurulaewa „Cumberland“ile“ filma; siis oli ta otjas weel ainult kats nälgunud looma: üks lõwi ja üks tiiger, kes täitja kõhnalt imber hiilinud. Nad olid end kahetja päewa jooksul oma suguwendadest toinud. Loomad olid üsna nõrkenud, nii et nad kerge waewaga kinni püüti ja laewalaale wiidi.

—u—

Meli ofanikku.

Nastal 1869 andis Hollandi linnateses Maastricht'is lauljanna Abeline Patti paar kilaakäigetendust. Et lauljanna just oma kuulsuse tipul seisis, pidi teatridirektor tale õige suure summa lubama. Et seda wäljaannet mitte oma taskust maksta, seks pidi ta pilettide hindu kolmewõrra tõstma.

Meli muusikaarmastajat Maastrichti kodanikku, kes just mitte wäga rikkad ei olnud, kuid kes siiski Patti't näha tahtsid, ostid omale koos pileti ja loosisid ta järgmisel moel wälja, et üks neist esimesel waatusel saalis wiibib, teine aga teise waatuse ajal, kolmas kolmanda, ja neljas neljas nenda. Ette tanti Donizetti „Lammermoor'i Luzia“.

Kõik läks hästi — kuni wiimase aktini. Oli waatus lõppenud, siis ruttas igakordne piletiomanik teatri wastas olewasse kohwimajasse „Benetien“ ja ulatas pileti järgmisele kandidadile. Kui nüüd järg lõpuks wiimaseini jõudis, ruttas see, teegi tubli müstitegija Groonyer, röömsalt teatri, istus oma kohale ja ootas käis rahutust eesriide ülesminekut.

Kes aga kirjeldab waesele ehmatusi, kui tenor waatuse leinaariaga awas: „Luzia on surunud“. Kuid Groo-

Wiisatus.

„Elaate, näed sa, missuguse toreba jänese ma maha lastsin ja ühtlasi kutsusin oma wana sõbra tänaseks jänesepraie peale. Aga tead sa, ära unusta, et tema juuresolekul „pahem“ ja „parem“ ei tohi ütelda.“

„Miks siis?“

„Jah, waata, ta lonkab pisut pahemast jalast ja parema filmaga waatab natuke kõrde. Wõib olla, eht peab seda weel nõotamiseks ja wihastab.“

nyer loodab, et wast ärkab weel Luzia elusse. Kuid aft lõpeb, ja petetu, kes ooperi siju sugugi ei tunnud ja ei teadnud, et Lammermoor'i Luzia tõepoolest ju kolmandas waatuses sureb, ei saanud Patti't nähagi.

Wihaselt tormab ta kohwimajas, ja kui ta seal sõprade kahjuröömsaid nägusi näeb, kaotab ta täitja oma jänese walituse ja sõimab oma sõpru wahetpidamata „kelmideks“, lubab neid kohtu kaewata; lõpuks ajab ta peremees weidi lahtuseta kombel uksest wälja.

Sellele juhtumisele järgnes muidugi kolme mehe kaebus küberategija Groonyer'i peale, kes neid „kelmideks“ oli nimetanud; Groonyer mõisteti suurt rahatrahwi maksma. Teisets järgnes Groonyer'i profses kolme kaasosaniku wastu, milles ta oma osa tagasi maksu palus. Profsesis läks terve riigi kohtuasutustest läbi. Küberategija kaotas ta täieliselt, mis jällegi oma ilusa summa maksma läks.

Lõpuks: Maastricht'i teatridirektor kaebas kõik neli meest kohtuse, sest piletit ei tohi edasi anda. Ka see profses käis kõigis kohtuasutustes. Rawalad Patti — armastajad pidid maksma — ei aidanud midagi. Kallis pilet, profsessikulud, wihastus — see oli küll wäga kallis teatriõhtu, kõige kallim oli ta aga neljanda waatuse waatajale, küberategija Groonyer'ile.

Sellejuures ei ole see ilus lugu mitte mõne mehe peast wälja pugenud, waid sulatõsi.

— u —

Kats halba töömest.

Keegi arst palgas omale töömehet, kes hoowi pidi ära prügitama. Kui aga töö tehtud oli, tõrkus arst lubatud palga wälja maksma, selbes, et töö halb ja ainult mulla-ga kinni laetud on. — „Arstiherra,“ ütles töömehes: „Mitte üffi minu halb töö ei peideta mulla alla . . .“

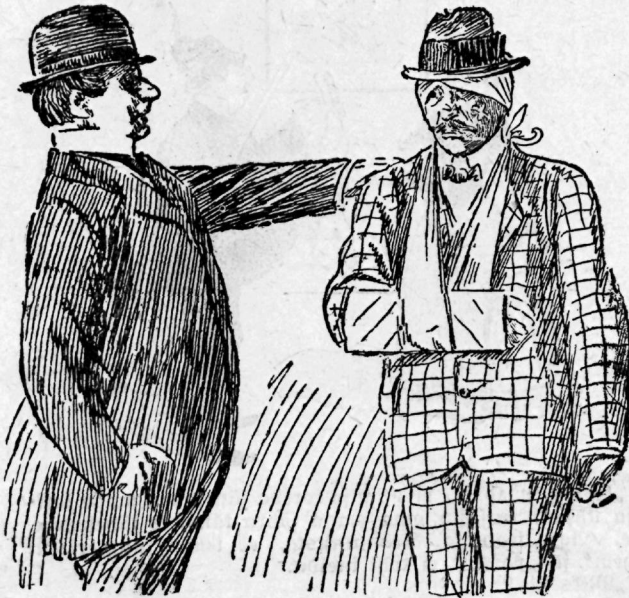
Arst maksis sõnalaujumata tingitud palga wälja.

Ühest ja sellesamast allikast.

Kunstinil maalis ühe daami näo pildi, kelle paled tubliste wärwitud olid. Kui pilt walmis oli, leidis daam, et pildi peal paled liig kahwatud oled.

— „Teie eksite,“ wastas kunstnik: „Ma ostan oma wärwid sellesama kaupmehet käest, kust teiegi.“

Pääses weel õnnelikult.

„Tule taewas appi, Karl, mis sinuga on juhtunud? Oled sõjas käinud või röövlite käes olnud!“
 „Ei midagi sellesarnast. Sõitsin aurutamwaiga Kop-
 lisse. Läks weel sõrdlemisi õnnelikult.“

Mõrn. Naine (kui mees turult libedat wõid ja wanaks
 läinud mune oli toonud): „Oled sina aga tainapea, alati
 lased ja ennast teistest üleliia.“

Mees: „Jah, seekord on sul õigus . . . sest sinuga
 tegin ma ju halatust.“ —is

Ei julgenud koputada. Majaperemees: „Paga-
 na päralt, kuidas tohtisite ilma koputamata uksest sisse tulla?“

Kerjaja: „Wabandage, mul ei olnud julgust ukse
 peale koputada!“ —is

Imelik nõudmine. Noor proua lähleb turule ja ostab
 suure kala. Tema palwe peale lõitab kaupmees kala lõhki
 ja wõtab sissekonna wälja. Seal litleb aga proua weel:
 „Olge nii hea ja lõdige mul pea ka otjast ära!“ —is

Ilmus trükiti:

Wene keele iseõpetaja.

Igapäewases elus tarwisminemate kõnelemistega. Hind
 50 kop. Selles raamatus on rohkem tarwilikta lauseid ja
 kõnelemisi kui üheski seni ilmunud kallihinnalistes Wene
 keele õpetajates. Kes igapäewases elus tarwisminemaid
 kõnelemisi ruttu tahab ära õppida, see otiku omale
 „Seaduse“ kirjastusel ilmunud Wene keele iseõpetaja, hind
 50 kop. Saada igast raamatukauplusest. „Seaduse“ kirjas-
 tus, Tallinnas, Harju ja Riiutli uul. nurgal 46/15, sissekäit
 Riiutli uul.

N. B. Üksikute numrite ostjaid palume lahkest tähele panna, et neile ostmisel mõnda teist „Meie Matsi“ nime- ja kujulist lehte meie lehe asemel kätte ei pistetaks.

Дозв. воен. цензурою. Wastutaw toimetaja Jakob Jaason. Wäljaandja J. Muni. M. Schiffer'i trükk, Tallinnas

Mispärast europlastel ainult üks naine on.

Keit-Hinamaal jõi ühel ilusal päewal ühe Inglise mis-
 jonäri naine lahkeja mandarini naisega teed. Neid lahkestat
 Hiina naist huwitafid muidugi tangede Europa naise riided,
 juuksed, hambad, sipris wäga kohtunud olid nad aga tema
 suurte jalgade üle.

„Aga ja wõid ju kida kui mees!“

„Muidugi.“

„Siis wõid ja muidugi ka ratsutada ja ujuda?“

„Ja muidugi.“

„Siis oled ja küll ka wist niisama tugew kui mees?“

„Seda ma loodan.“

„Ja sina ei lajeks ühtki meest ennast lüüa, ka mitte oma
 abikaajat.“

„Ei, ühtki meest ei lajeks ma ennast lüüa.“

Lahkeja mandarini naist waatafid järelmõeldes ütsteife
 otja ja nokutafid. Wiimaks ütles kõigewanem nendest mahe-
 dalt: „Nüüd ma mõistan, miks europasel iialgi roh-
 kem ei ole kui üks naine. Ta kardab!“ —or.

Tööl.

Dma raamatus „Wiisatus üle“ toob Kasimir Borjour
 järgmise loo: proua v. Corclin palus lord Napoleon I.
 poliitseiniistri Fouche jutule. Fouche, kes otjastanud oli
 naisterahwa palwet, olgu see misugune tahes, tagasi lüüata,
 wõttis teda seistes, küünarnukiga tamina peale toetades,
 wastu, ja ei palkunud tooli.

„Herra minister,“ algas proua v. Corclin, „ma tulen
 küsima, mis kurja on minu õde d'Araraj teinud, et teda
 maalt wälja tahetatse saata?“

„Ta on walitjuse waenlane,“ wastas Fouche, „ja tal on
 jultumust walitjuse korralduste wastu tõrjuda.“

„Jultumust?“ kordas külaline. „Tema julgets keisri
 määrustele wastu tõrjuda? D, kui waleste teie teda tunnete!
 Ta on nii arg, et ta mitte ei julgets üteldagi: Herra minis-
 ter, olge ometi nii armuline ja andke mulle tooli!“

Need sõnad ajafid Fouche nii segadusse, et ta igasuguse
 himu taotas waenulit ja wali olla. Proua v. Corclin sai
 tooli ja oma õele luba Pariisi jäämiseks. —or

Tark nõu.

Rojamees: „Wargad on täna õffel jälle ukseingit
 ära warastanud.“

Majaproua: „Laske siis uus teha ja pange ta nii
 kõrgele, et keegi enam kätte ei saa.“

„Meie Matsi“

tellimiste wastuwõtmine wältab edasi.

Tellimise hind kättesaamistega aastas 5 r. 50 L,
 6 kuu eest 3 r. 3 kuu eest 1 r. 60 L. Toime-
 tusest ise ära wites: aastas 4 r. 50 L, 6 kuu eest
 2 r. 30 L, 3 kuu eest 1 r. 30 L. Ilmus iga laupäew.
 Adressi muutmise eest 10 kop. Adressi muutmisel ja
 tellimise uuendamisel palume senist adressi nr. teatada.

Toimetus ja tallitus:

Tallinnas, Harju ja Riiutli uulitja nurgal nr. 46/15,
 „Seaduse“ raamatukaupluses.